

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА «МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ»
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД № 73 ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»



**«STREAM-освіта в
дошкільному закладі.
Система роботи з
формування у дітей
інженерного мислення»**

Номінація «Навчально-методичний посібник ДНЗ»

**Маричева Олена Борисівна
вихователь-методист
КЗ « ДНЗ № 73 ВМР»**

Вінниця 2017

Автори: **Маричева Олена Борисівна**, вихователь-методист дошкільного навчального закладу № 73, «спеціаліст I категорії», педагогічне звання «вихователь-методист».

Маричева О.Б., «STREAM-освіта в дошкільному закладі. Система роботи з формування у дітей інженерного мислення». Навчально-методичний посібник /О.Б. Маричева, – Вінниця: ММК, 2017. 47с

Рецензенти:

Гуменчук В.В., завідувач дошкільного навчального закладу № 73

Козловська О.Ф., завідувач дошкільного навчального закладу № 60

Рекомендовано педагогічною радою
Дошкільного навчального закладу № 73
Департаменту освіти Вінницької міської ради
(Протокол № 1 від 29.11.2016 р.)

Даний посібник містить методичні рекомендації щодо створення STREAM-осередків в ДНЗ. Одним із розділів є добірка інтегрованих занять, під час яких у дітей формується критичне, продуктивне мислення, демонструється краса інженерних рішень, використовуються набуті знання на практиці. Цікавими є розробки різних форм роботи з педагогами і батьками щодо виховання маленьких інженерів.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ І. «ПРОГРАМА «STREAM-ОСВІТА ,	7
1.1. ФРАКТАЛИ: МАТЕМАТИКА, МИСТЕЦТВО, ВИНАХІДНИЦТВО.	10
1.2. БІОНІКА. ВЧИМОСЯ У ПРИРОДИ	12
РОЗДІЛ ІІ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	14
ДОДАТКИ	28
ДОДАТОК 1	28
ДОДАТОК 3	57
ДОДАТОК 3	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72

«Якщо хочеш виховати в дітях сміливість розуму, самостійність як особистісну рису, то створи такі умови, щоб спалахи їх думок утворювали царство думки, дай їм можливість відчувати себе в ньому володарями.»
Ш. Амонашвілі

ВСТУП

STREAM-освіта — новий інтеграційний підхід до розвитку, виховання й навчання дітей. Цей напрям освіти інтегрує в собі завдання з формування в дітей загальних наукових уявлень про світ; ознайомлення їх з інформаційно-комунікаційними технологіями; розвиток уміння експериментувати, конструювати; навчання дітей основ опрацювання змісту тексту, грамоти, математики, а також різних видів мистецтва. Тож маємо в тісному взаємозв'язку розвивати здібності дошкільнят до точних та гуманітарних наук.

Сучасні дошкільнята – відкриті, розкуті, комунікабельні. Старі іграшки та ігри не викликають у них особливого інтересу. Як же оновити зміст ігрової діяльності? Як створити умови не лише для формування ігрових умінь, а й для розвитку творчих здібностей, винахідливості, уяви, індивідуальності, фантазії?

Ми педагоги-дошкільники добре розуміємо значення розвивального середовища для всебічного розвитку дитини. Останнім часом дуже змінилися вимоги до організації середовища закладу. Досвід свідчить, що становлення та розвиток особистості дитини відбувається здебільшого не на занятті, а в повсякденному житті, де дитина має змогу отримати значно різнобічніший і багатший емоційний і діяльнісний досвід. Не менш важливим є питання предметного наповнення розвивального середовища. Добір ігор та дидактичних засобів передбачає їх багатофункціональність. Створення авторських посібників власноруч та їх упровадження в освітній процес дошкільного закладу набуває все більшої популярності серед педагогів. Щоб викликати у дітей бажання самостійно гратись з дидактичним матеріалом, розвивати їх сенсорні здібності, логіку,

мислення, фантазію ми вирішили надати йому більш цікавого змісту. Реалізувати поставлене завдання допомагає новий напрям освіти — STREAM.

Основна ідея нашого посібника. Формувати нестандартне, інженерне мислення дітей, виховати інтерес до точних і винахідницьких здібностей, зацікавити малят математикою, бажання пізнавати світ та робити відкриття. Навчити дітей спостерігати та зрозуміти як рослинний та тваринний світ дає невичерпний матеріал для розв'язання різноманітних інженерних завдань.

Новизна. Запропонована нами система роботи розроблена за новим інтеграційним підходом до розвитку, навчання та виховання дітей. Вона містить дієві методичні рекомендації та корисний практичний матеріал щодо формування у дітей інженерного мислення, через ігрову та художньо-продуктивну діяльність, передбачає формування сучасного світобачення, на тлі екологічної, здоров'язбережувальної освіти.

Зв'язок із сучасними тенденціями та підходами. Аспект формування інженерного мислення, як нагальна потреба часу розглядається в дослідженнях науковців К. Крутій, Т. Грицишиної, І. Стеценко.

Осмислення теоретичних основ дало змогу визначити такі вектори педагогічного впливу: набуття досвіду у спільній ігровій та творчій діяльності; забезпечення становлення дитини як обдарованої особистості, що здатна до обґрунтованих дій у нестандартних ситуаціях, усвідомлює власну відповідальність перед собою, колективом і суспільством за результати своєї діяльності.

Апробація впровадження, перспективи. Методична система продовжує розвиватись і вдосконалюватись. На часі: впровадження основних напрямів програми «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт»; збагачення змісту навчального матеріалу, поповнення дидактичним матеріалом STREAM-осередків; упорядкування мультимедійного супроводу електронними презентаціями, відеофрагментами. Організація та проведення методичного об'єднання для вихователів міста на тему: «Новий інтеграційний підхід до розвитку базових потенційних компетенцій та ранньої профорієнтації дошкільників (STREAM-освіта)

«Родзинкою» нашого посібника є авторський практичний матеріал: інтегровані заняття, картотеки дидактичних ігор, різноманітні форми роботи з педагогами та батьками вихованців, які допоможуть їм оволодіти новим інтеграційним підходом до розвитку, виховання й навчання дітей, а саме інженерного мислення, дизайн-освіти.



РОЗДІЛ І. «ПРОГРАМА «STREAM-ОСВІТА, АБО СТЕЖИНКИ У ВСЕСВІТ

Ми часто розмірковуємо над тим, як змалку виховувати художника, танцівника, співака, вчимо дітей грати на різних музичних інструментах... Існує багато мистецьких гуртків та студій для дітей різного віку. А от як виховати інженера? На що варто звертати увагу, аби вчасно виявити таку обдарованість? І як підтримати інтерес до техніки? Адже саме ця професія одна з найбільш затребуваних у сучасному суспільстві.

Відповіді на ці запитання дають нові напрями освіти — STEM, STEAM, STREAM.

STREAM-освіта — базова сходинка у представленій моделі, найбільш багатогранна. Треба надати малюку можливість випробувати себе в різних галузях — побути співаком, актором, балериною, музикантом, науковцем, винахідником... При цьому варто уважно стежити за тим, що дитині найбільше подобається, що виходить краще, чим вона може займатися самостійно, і не примушувати до того, до чого в неї немає охоти.

Наш педагогічний колектив скористався досвідом колег К. Крутій та Т. Грицишиної, керівника Дошкільної Академії «Унікум» та взяв на озброєння програму «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт», яка перебуває на стадії розроблення.

У центрі програми — дитина — обдарована особистість, тобто така, яка самостійно, в силу власних вікових і психофізіологічних особливостей, обирає свої дії та рішення, досягає вищого рівня пізнавального розвитку.

Розвиваючи здібності, обдарованість дитини, вкрай важливо спрямувати їх у правильне річище — на користь добра. У пропонованій програмі це завдання реалізується завдяки цілісному соціально-психологічному проектуванню ланцюжка моделей-різновидів взаємодій педагога і вихованців, функціонування яких забезпечує прогресивне духовно-креативне зростання потенцій як дорослого,

так і дитини.

Ґрунтом для розвитку пізнавальних здібностей малюка є розвиток його сенсорних, інтелектуальних і творчих здібностей.

Напрями програми

Природничі науки: астрономія (наука про Всесвіт), фізика (наука про склад і структуру) матерії, а також про основні явища в неживій природі, хімія (наука про будову й перетворення речовин), біологія (наука про живу природу), географія (наука про Землю), медицина (наука про людський організм та його здоров'я).

Інженерне мислення — це мислення, спрямоване на розроблення, створення та використання технічних інновацій для досягнення найбільш економічних, ефективних і якісних результатів, а також для гуманізації виробництва й праці.

Технології: формування уявлень про предметно-перетворювальну діяльність людини, світ професій, шляхи отримання й зберігання інформації та способи її обробки, здатності до формулювання творчих задумів, свідомого дотримання безпечних прийомів роботи та користування інструментами і матеріалами; розвиток пізнавальної, художньої й технічної обдарованості, технічного мислення в процесі творчої діяльності, навичок володіння ручними техніками обробки матеріалів (папір, дерево, глина тощо); ознайомлення з інформаційно-комунікаційними технологіями, гаджетами; експериментування.

Читання і письмо: формування здатності розуміти зміст тексту; пропедевтичний (вступний) курс навчання грамоти; розвиток дрібної моторики, підготовка руки до письма.

Інженерія: проектування, наочне моделювання, конструювання.

Мистецтво: просторові мистецтва (архітектура, скульптура, живопис, графіка, художня фотографія, декоративно-вжиткове мистецтво та дизайн); часові мистецтва (музика, література); просторово-часові (кіномистецтво, театр, танець).

Математика: кількісні відношення та просторові форми, логіка.

Структура програми

Психолого-педагогічна характеристика дитини дошкільного віку.

Сенсорний розвиток — технології, читання і письмо.

Інтелектуальний розвиток — природничі науки, математика.

Розвиток творчих здібностей — інженерія, мистецтво.

Шляхи реалізації STREAM-освіти.

Пропонований інтегрований підхід до реалізації STREAM-освіти дошкільнят суттєво відрізняється від традиційного комплексно-тематичного підходу в розподілі змісту освіти. Так, досліджуваний об'єкт або явище діти розглядають не відокремлено, а в комплексі з іншими предметами, явищами, подіями. Це сприяє встановленню причинно-наслідкових взаємозв'язків між ними, інтеграції освітніх ліній, об'єднаних єдиною темою. Такий підхід відповідає й психічним особливостям дошкільнят, для яких характерне домінування процесів інтеграції (синтезу) над процесами диференціації (аналізу) (М. Поддьяков, О. Поддьяков).



1.1. ФРАКТАЛИ: МАТЕМАТИКА, МИСТЕЦТВО, ВІНАХІДНИЦТВО.

Видатний німецький математик Карл Веєрштрасс писав : «Не можна бути справжнім математиком, не будучи трохи поетом». Побачити самим та показати красу ліній, кольору, геометричних фігур, двовимірного і тривимірного простору допоможуть фрактали. Фрактали – це математичні візерунки, нескінченно самоподібні (або приблизно самоподібні) геометричні фігури, складені з частин, кожна з яких повторює фігуру загалом, або схожа на неї.

Математика справді цікава наука. Це можливо довести використовуючи у роботі з дітьми фрактали, завдяки яким малюки бачать незвичайну гармонію в математиці, її зв'язок з іншими науками та повсякденним життям.

Багато природніх об'єктів складаються з фракталів. Їх можна зустріти як у неживій природі так і у живій природі.



Давайте розглянемо хмари, гірське узбережжя, блискавку на небі, малесеньку сніжинку або міст через річку, листя дерев, корали, морські їжаки, мушлі, пшеничний колосок. Як повторюють частини названих об'єктів, у чому їх схожість або відмінність із об'єктами живої природи?

А ще фрактали можна створити з піску, з камінчиків, шишок, жолудів, каштанів...Дивовижні візерунки за допомогою квілінгу, витинанки, орігамі. Звичайні сніжинки, якими прикрашали групову кімнату до свята - це теж фрактали.

Давайте розглянемо чудернацькі плоди, дивовижні квіти, казкові палаци, створені сучасними художниками М. Приймаченко, Є. Гапчинської, О. Шупляка, на що вони схожі? Намалюйте свою фантастичну картину або зробіть аплікацію з геометричних фігур або природнього матеріалу.

Нині знання про фрактали широко застосовують і в медицині: людський організм складається з множини фракталоподібних форм (кровоносна система, м'язи, головний мозок людини). Вчені використовують фрактальні алгоритми для діагностики, наприклад для аналізу кардіограми.



1.2. БІОНІКА. ВЧИМОСЯ У ПРИРОДИ

*До природи – по науку
Люди ходять без принуки.
Там ідей, немов грибів,
Для майбутніх відкриттів.
Незалежно від погоди
Вчить природа – всім на подив!
Наче матриця жива:
Що не крок – нові дива.*

Біоніка – порівняно молода наука (у 1960 році вперше виникла ця назва), в якій поєдналися біологія та електроніка, яка вивчає особливості будови живих організмів для створення нових приладів та механізмів, технічних систем, для вирішення різноманітних інженерних завдань. Людина ще задовго до виникнення біоніки з цікавістю спостерігала за живою природою. Запозичуючи в неї цікаві технічні та інженерні ідеї, роблячи з її допомогою свої наукові відкриття. Прабатьком біоніки вважається Леонардо да Вінчі. Його креслення і схеми літальних апаратів ґрунтуються на будові пташиного крила.

Як не дивно, але більшість науково-технічних винаходів останнього часу вже



«запатентовані» природою. Тобто люди лише скористалися її мудрими підказками і повторили або відтворили те, що існує в світі рослин і тварин, застосувавши їх до своїх потреб.

Багато з таких винаходів стали для нас цілком звичними й буденними, іноді ми навіть не звертаємо на них увагу: шовк, акустичні прилади, застібки-липучки і «блискавки», килимки з присосками, конструкції висотних будинків та телевеж,

шарніри, самогострювальні інструменти, оригінальної форми підвісні мости та багато-багато іншого.

Дитина від народження наділена потужним інстинктом пізнання, а заохотити дитину до діяльності, виявляється, не так уже й складно. Систему роботи з дошкільниками, яка пробуджує їхнє бажання пізнавати навколишній світ та творити пропонуємо Вашій увазі на сторінках нашого посібника.



РОЗДІЛ II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Впроваджуючи в практику основні напрями програми «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт», педагогами нашого закладу оновлено зміст ігрової діяльності дітей, створюючи для цього доступне, змістовне й ефективне середовище - STREAM-осередки.

Як пріоритетні ми визначили такі завдання у роботі з дошкільниками:

1. Розвиток потреби малят у реалізації своїх здібностей у процесі ігрової, дослідницько-експериментальної, мовленнєвої, логіко-математичної, будівельно-конструктивної, художньо-продуктивної діяльності;
2. Задоволення ігрових уподобань кожної дитини;
3. Налагодження партнерських стосунків та створення об'єднань за інтересами;
4. Опанування навичок практичної діяльності, культури спілкування;
5. Адаптування до умов групи технологій, які спрямовані на розвиток мислення дошкільників;
6. Удосконалення матеріально-технічного забезпечення для їх реалізації.



Спершу ми розробили перспективний план роботи, який передбачає інтеграцію різних видів діяльності дітей, роботу з педагогами та батьками вихованців. У пригоді стали й напрацювання педагогів закладу; перспективне планування сюжетно-рольових ігор, логіко-математичних, конструкторсько-будівельних, театралізованих ігор, авторських дидактичних ігор, різні види макетів, театрів. Окреслені форми освітньої роботи плануються як у першій, так і в другій половині дня.

Методи і прийоми, які дозволять забезпечити мотивацію дітей :

1. Бесіда.
2. Дискусія

3. Ігрові методи і прийоми.
4. Наочні демонстраційні та роздаткові матеріали: схеми, малюнки;
5. Прийоми «авансування», «створення ситуації успіху»: відстаючих дітей знайомити з новим матеріалом раніше, ніж дітей з високим рівнем розвитку (це підвищує активність дітей на загальному занятті і сприяє засвоєнню матеріалу та зростанню почуття впевненості в собі).
6. Стимулювання.
7. Метод долаття перешкод.
8. Проблемне спілкування (використання вправ розвивального характеру, знаходження самостійних шляхів вирішення);
9. Метод схвалення та похвали.
10. ІКТ.

Будуємо, міркуємо, рахуємо

Оновлені осередки будівельно-конструктивної діяльності різними видами конструкторів (дерев'яні, металеві, пластмасові конструктори «Поєднайко», «Липучка» та ін.) сприяли розвитку дитячого мислення, уяви, фантазії, креативності. У процесі конструювання педагоги використовують **метод проблемного спілкування** з дітьми. Вони підтримують активний діалог, використовуючи відкриті запитання, що потребують відповіді у довільній формі та не містять у собі натяку на правильну відповідь, і навідні запитання: «Як ти вважаєш, якщо...», «Якщо зробити ось так, що буде?», «Як потрібно перевернути (поставити) цю деталь, щоб отримати таку фігуру, як на малюнку?», «Що потрібно доробити?», «Що змінилося?» тощо. Отримавши відповідь, педагог просить дитину обґрунтувати її. Дошкільнята з задоволенням



будували казкові будинки, тварин, транспорт, розробляли проект розбудови торговельного центру по вулиці Келецькій.

Декорації та атрибути

Для розширення змісту сюжетно-рольових ігор вводили нові ролі, додали нові атрибути. Так під час гри «Медичний центр» діти називали відомі їм професії медичних працівників та облаштовували свої робочі місця, але виявилось, що не вистачає спецодягу. Вирішили їх виготовити власноруч (шапочки).

Усі діти любляють казки. Лялькові вистави з використанням персонажів, виготовлених власноруч, дарували дітям справжнє задоволення, давали змогу проявити активність, творчо застосовувати набутий досвід художньо-мовленнєвий, музично-пісенний. Ми вирішили створити свою серію казок, в яких живуть досить цікаві та незвичайні персонажі (див. додаток 2).

Оновлюємо авторські посібники

В освітньому процесі нашого дошкільного закладу ми активно використовуємо власні розробки авторських посібників. Але помічаємо, що з часом у дітей знижується інтерес до знайомих ігор. Для розв'язання цієї проблеми ми заохочували їх до придумування нових варіантів ігор, пропонували змінити чи доповнити їх.

І педагоги і діти з задоволенням



долучались до створення власних ігор. Наприклад, наші «Довжарики» із задоволенням подружились з іншими братиками та сестричками, та зраділи новому будиночку.

Для того, щоб форми педагогічної роботи з дітьми були

ефективними ми розширили змістовне наповнення занять, використовуючи сучасні інтерактивні методи та особистісно орієнтовані технології. Кожне заняття ми обмірковуємо до дрібниць. Адже слово педагога, яким розпочнеться подорож дошкільників у країну нових знахідок і відкриттів, із першої хвилини повинні захопити та зацікавити малят, продемонструвати дітям, що найліпший спосіб засвоєння інформації – самостійне її відкриття.

Зміст, спрямованість і форми життєдіяльності дітей протягом тижня ми об'єднуємо одною спільною темою, яка є своєрідним гаслом або ідеєю цього тижня.

Із обраної теми узгоджуємо всі форми освітньої роботи з дітьми – інтегровані заняття, спостереження, дидактичні, сюжетно-рольові ігри, пошуково-дослідницьку, художньо-продуктивну діяльність. Робота над опануванням теми для дітей водночас це конкретне практичне



завдання і водночас простір для творчості, а для педагога – один із методів виховання та розвитку дитини і водночас засіб власного професійного розвитку.

Хоча організація інтегрованого заняття – процес творчий, утім, ми переконані, що педагогу під час його проведення все ж варто, дотримуватись певної структури. Орієнтовний алгоритм інтегрованої діяльності дітей :

- **Організаційно-мотиваційний етап** – педагог ставить мету перед дітьми та з'ясовує знання з тієї чи іншої теми;

- **Етап новизни** – педагог ознайомлює дітей з новою інформацією та спрямовує їхню діяльність так, щоб вони самостійно могли накласти їх на знання, яких вони набули раніше;
- **Етап узагальнення і закріплення знань** – педагог пропонує дітям розв'язати завдання, пограти в ігри, виконати художньо-продуктивну або конструктивно-будівельну діяльність;
- **Підсумковий етап** - педагог реалізує ідею теми, формує у дітей основи світогляду, підводить підсумок.

Орієнтовні теми тижня: «Супермаркет», «Мій дім», «Техніка навколо нас», «Професій в світі так багато – одна із них твоя», «Ліс та його мешканці», «Подорож підводним царством», «У бабусі на подвір'ї», «Нас кличуть джунглі». Тематичний тиждень «Супермаркет» пропонуємо Вашій увазі переглянути в додатку 2.

Найголовнішою перевагою інтеграції є те, що вона розкриває можливості для творчості, самовираження й імпровізації як вихователя – під час розроблення інтегрованого заняття, так і дітей – під час розв'язання численних творчих завдань на занятті. Наприклад, орієнтовне спостереження «Похід на луг»: Добре на лузі влітку! Дзижчать над квітами бджоли, пурхають яскраві метелики, стрекочуть у траві зелені коники. А ви знаєте, як коник «співає» свою пісеньку? Він тре ними швидко-швидко одна об одну. Чи не нагадує це вам музичний інструмент? Який? Стоять у полі сестриці – жовте очко, білі вії. Що це за квіти? Так це ромашки. Давай те уважно розглянемо її серединку. Що вона вам нагадує? Бджоли, метелики, джмелі бачать ромашку здалека та летять до неї за медом. Скільки на лузі конюшини! Зазвичай її листя мають форму трилітника. Спробуйте знайти на лузі таку незвичайну конюшину. Чому рослина подорожник так називається? Якщо прикласти чистий листок подорожника до забитого коліна, рана швидко заживе.»

Відповідно до тематичного тижня, як правило, в II половину дня для дітей старшого дошкільного віку ми плануємо роботу щодо підготовки руки до письма та розвивальних завдань. Це промовляння чистомовок, відгадування загадок, читання

віршів та виконання графічного диктанту. Зразки цієї форми роботи можна переглянути в додатку до посібника 2.

Формування логіко-математичних понять, будівельно-конструктивних здібностей ми здійснюємо з опорою на ті види діяльності, які найбільше сприяють розумовому розвитку дитини. Саме тому гру ми вважаємо справжньою знахідкою для педагога під час навчання дітей математики, застосовуючи при цьому проблемні ситуації та завдання, завдання з елементами пошуку, задачі-жарти, задачі-загадки, задачі з казковим сюжетом. Прикладом цьому може служити наша авторська серія дидактичних ігор «Довжарики», яка була опублікована на сторінках нашого фахового журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу» № 2, 2017р. Застосовуючи різні види будівельного матеріалу ми новили картотеку новими іграми. Наприклад: «Моделюємо інтер'єр для будинка Довжариків», Будівельно-конструкційна гра «Будівельники», Логіко-математича «Місто Довжариків», та інші.

Зважаючи на те, що наш дошкільний заклад вже не один рік працює над пріоритетним напрямком – здоров'язберезувальна компетентність дошкільника ми вирішили поєднати завдання фізичного виховання та логіко-математичного розвитку. Такі інтегровані заняття поліпшують розумову діяльність, сприяють ліпшому запам'ятовуванню, підвищують стійкість уваги. Конспекти таких занять пропонуємо переглянути в додатках до нашого посібника.

Багато дошкільних закладів нашого міста впроваджують степ-аеробіку. І наш садок не є винятком. Спостерігаючи за дітьми по ходу засвоєння ними комплексів вправ з степ-аеробіки, можна однозначно зробити висновок, що заняття степ – аеробікою не тільки виконують оздоровчу функцію, вони зміцнюють віру у власні сили, надають упевненості в собі. Рухливі ігри з використанням степ-платформ вирізняються емоційною насиченістю, викликають у дітей радість задоволення. Діти самостійно будують ялинку, сердечко, сонечко, драбинку, вигадують правила та виконують їх. Так з'явилися авторські рухливі ігри зі степ-платформами, з якими можна познайомитись в додатку № 2 до нашого посібника.

Навчання дітей англійської мови в дошкільному закладі стає важливою складовою першої ланки освіти. Відомо, не кожній дитині дошкільного віку легко сприймати й засвоювати іншомовні слова та конструкції. У цьому нам допоможуть інтегровані заняття з англійської мови у поєднанні з будівельно-конструктивними іграми. Наприклад, під час проживання теми «Ліс та його мешканці» ми обговорюємо з дітьми важливість збереження природніх ресурсів, зокрема повітря і води під час інтегрованого заняття «Save the Earth». Інтегроване заняття з використанням конструктора Lego «Underwater world» доцільно провести мандруючи з дітьми підводним царством. (див. додаток 1).

Найкращою умовою формування пізнавальної діяльності у дошкільному закладі є спеціальна організація спостережень та цілеспрямоване керування ними з боку вихователя. Водночас спостереження стають провідним методом пізнання природи. З метою зацікавити дітей та реалізувати інтегрований підхід до організації екологічно спрямованої діяльності наш педагогічний колектив взяв на озброєння сучасну молоду науку - біоніку. *Наприклад*, спостереження біля ставка за життям водних мешканців. « Діти подивіться ось ковзає по поверхні ставка водяний клоп – водомірка. Як ви гадаєте, чому комаха так назвали? Бо водомірка наче вимірює поверхню води своїми довгими ногами. А чому комаха так назвали? Бо водомірка наче вимірює поверхню води своїми довгими ногами. А чому вона не тоне? У комахи вузьке легке тільце. Довгі широко розставлені і вкриті густими волосинками, які не намокають. Лапки водомірки лише злегка вдавлюються у воду, і комаха ковзає по поверхні, як на подушечках. Як ви думаєте який пристрої пересуваються по поверхні води і не тонуть? Чому?».

Ми поставили перед собою мету – сформувати у дітей знання у тій послідовності, яка відповідає



реальній дійсності, емоційним інтересам дитини і особливостям її мислення. Кількість заходів та їх тривалість не регламентовані. Вихователям надається право самостійно визначати необхідність їх проведення, зміст та способи організації, місце у розпорядку дня. Також у нашому педагогічному арсеналі ми використовуємо навчальні мультфільми. Прикладом такого інтегровано заняття з пошуково-дослідницької та природоохоронної діяльності є конспект заняття «Пісок та його властивості» (див. додаток 1).

Значну увагу ми приділяємо проблемі взаємозв'язку дитячої творчості з навчанням. Тож, організовуючи освітній процес широко застосовуємо методи і прийоми, що забезпечують розвиток образотворчих здібностей у дітей зокрема : створення пошукових ситуацій, творчий підхід до організації дитячої діяльності, що активізує роботу уяви; заохочення пошуку цікавих варіантів розв'язання завдань. Наприклад, під час уявної подорожі до амфітеатру Древньої Греції діти виготовляли водяну лілію (техніка квілінг), та дізнавались як ця квітка допомогла будівельникам побудувати театр, відомий своєю надзвичайною акустикою. Переглянути це заняття запрошуємо на методичному об'єднанні для вихователів-методистів міста на тему: «Новий інтеграційний підхід до розвитку базових потенційних компетенцій та ранньої профорієнтації дошкільників (STREAM-освіта).

Наше переконання, що педагогічна майстерність полягає в умінні не лише повідомляти інформацію, а й збуджувати уяву дітей, задовольняти прагнення кожної дитини відчувати невимовну радість від творчості й пізнання нового.



Робота з батьками

Співдружність з сім'єю – одне з першочергових завдань, мабуть, у кожному дошкільному навчальному закладі. Батьки, які шукають шляхи грамотного і гармонійного виховання дитини, підвищення своєї педагогічної обізнаності, готові до співпраці з нами педагогами. Сучасне життя спонукає до урізноманітнення та оновлення форм спільної роботи з батьками. Практика показує: жодні заходи не дадуть позитивних результатів, якщо до них не залучати батьків, якщо поставлені проблеми не розв'язуються разом з ними – першими і найавторитетнішими людьми в житті дитини.

Ми обрали свій шлях педагогічної взаємодії з батьками. Свого часу ми спробували на практиці цікаву сучасну форму дозвілля — «Арт-м'юзик сейшн» — де і батьки, і діти є рівноправними учасниками творчого процесу. Виявилось, що саме в сімейному колі дітям дуже корисно пізнавати «лікувальні» властивості музичного звуку, тембру, ритму, темпу тощо, які здатні підняти настрій або заспокоїти, викликати тривогу спонукати до дії або ж сприяти веселоцям.



Синтезуючи різні види мистецтв, серед яких музика, театр, образотворче мистецтво, а також музичну творчу діяльність (музикування, спів, танок) з елементами музикотерапії, будівельно-конструктивну діяльність з логічними завданнями батьки та малята шукали відповідь на запитання «З чого зроблений Місяць?».

Діти й дорослі під час свята діяли **інтерактивно**: разом спонтанно створювали власну інтерпретацію сюжету. Кожна родина мала змогу обрати для себе

неповторний образ виконуваних головних героїв — мишенят — і дотримуватися його протягом усього дійства: мишенята веселуни, буркотуни, розумники, мрійники, лінивці, говоруни тощо. З задоволенням діти і батьки створювали власний театр мочалок, співали колискові пісні, будували космічне місто (див. додаток 1).

Познайомити малят з історією виникнення ляльки; підвести до розуміння значення слів «майстер», «майстерність»; сприяти усвідомленню того, що під час наполегливої творчої праці народні майстри створювали красу, яка милує око, захоплює та дивує нас ми мали змогу під час організації родинного спільного свята «Моя улюблена лялька». Попередньо з батьками вихованців була проведена робота щодо виготовлення ляльок власними руками та створення міні-музею. До колекції ввійшли і лялька мотанка, лялька тільда, лялька з лози, лялька виготовлена з мила.



Головною перевагою використання саме цієї форми роботи з батьками, що це основою для імпровізованого, індивідуального наповнення новими іграми, завданнями, вправами, які будуть корисні саме вашим вихованцям. Головна мета поринути разом у казковий світ фантазії та музики, наповнитись життєдайним веселим настроєм.



Радість та піднесений настрій отримали не тільки вихованці закладу, а й батьки, адже що може бути краще ніж бачити щасливі, усміхнені очі своєї дитини.

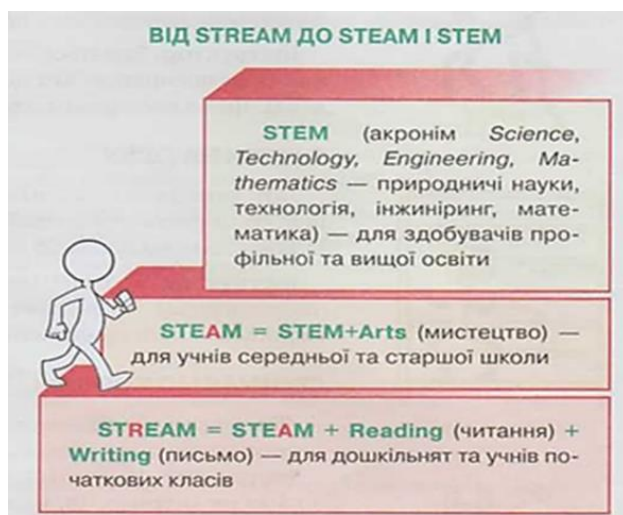
Робота з педагогами

Важливою умовою оптимізації педагогічної діяльності колективу дошкільного закладу є розвиток креативності вихователів, їх готовність й здатність до інноваційної діяльності. Робота з педагогами з впровадження STREAM-освіти в нашому дошкільному закладі має набути нового імпульсу у зв'язку з оновленням змісту, форм і методів освіти дітей. Це спонукає вихователів не лише освоювати нову інформацію, а й досягати нових результатів у навчально-виховній роботі, оволодівати новою системою оцінювання елементарних форм життєвої компетентності малюків, зокрема випускників дошкільного закладу. Говорячи про педагогічний колектив, ми виходимо з розуміння його як об'єднання особистостей з власним поглядом на життя, неоднаковою системою цінностей, різним за широтою та змістом кругозором, особливостями типу нервової системи, уподобаннями та здібностями. Перед адміністрацією закладу постало питання як створити колектив однострумків, щодо використання нового інтеграційного підходу у навчанні та вихованні дошкільників - STREAM-освіти. Серед розмаїття методів та прийомів ми для себе обрали свій шлях методичного супроводу педагогів. Однією із цікавих та ефективних на нашу думку є пазл-технологія. Вона орієнтує учасників процесу на прояв активності, відкрите спілкування, колективне напрацювання стратегії та координації спільних дій.

Спроектований вихователем-методистом процес інтерактивного навчання має декілька етапів:

Вступна частина

- ведення в тему «STREAM-освіта в дошкільному закладі», викладення певної інформації про неї, яку необхідно скласти в пазл.
- сприйняття та усвідомлення головної мети через комбінацію зашифрованих літер **S T R E A M**.



Дитина “*мислить образами, барвами, звуками*”, тому варто стимулювати розвиток її наочно-образного мислення, здатності використовувати його для *гармонійного* пізнання навколишнього світу, активізації творчих можливостей. Не менш важливо активізувати й *емоційну сферу* маляти, дивувати його, налаштовувати на милування довкіллям. Адже здивування часто є першою сходинкою до активного зацікавленого пізнання світу, дослідження явища, експериментування.

Роль компонентів STREAM-освіти у пізнанні світу

- ◆ **Science, Technology, Engineering, Mathematics** забезпечують формування цілісної наукової картини світу.
- ◆ **Reading + Writing** — розвиток мислення, зокрема критичного; формування вміння опрацьовувати інформацію: аналізувати, систематизувати, класифікувати, робити висновки; розвиток комунікативних навичок і мовлення; підготовка руки до письма.
- ◆ **Arts** дає змогу перейти від милування об’єктом до його пізнання, допомагає вразити, здивувати, тобто мотивувати дитину до пізнання світу; задіяти її *емоції*, створити зрозумілі дітям *образи*, активізувати їхнє *наочно-образне мислення і творчі здібності*.

Технологічна частина

- розподіл учасників процесу на групи, команди, сектори, тощо;
- отримання учасниками необхідних ресурсів; (матеріально-технічне забезпечення, методична література)

- сприйняття членами мікрогруп встановленої для них мети (складові елементи пазла: розроблення алгоритму роботи) .

Основна частина – робота в мікрогрупах, спрямована на досягнення мети:

- «моноліт» - робота без перерв, без підбиття підсумків проміжних етапів роботи мікрогруп, без обговорень певних позицій з іншими мікрогрупами тощо;

- ✓ поповнити в групових кімнатах STREAM-осередки, поновити картотеки ігор, розробити конспекти занять, пам'ятки, методичні рекомендації.

- «блоки» - роботу розділено на більш-менш логічні частини, фрагменти з обміном інформації, її обговоренням, підбиттям попередніх підсумків тощо;

- ✓ проведення методичного тижня:

Понеділок - брифінг «Проблеми. Знахідки»

Вівторок – творча лабораторія «День відкритих дверей»

Середа - дискусійна середа «Я роблю це так...»

Четвер – вечір відпочинку «Музика. Поезія. Живопис»

П'ятниця – гарячий телефон (день консультацій наставників, педагогів, керівників).

- «карусель» - робота зі змінними матеріалами або змінною мікрогрупою.
- ✓ обмін напрацюваннями: конспекти занять, проведення спостережень, екскурсій, сюжетно-рольових ігор, будівельно-конструкторських ігор, пошуково-дослідницької діяльності роботи з батьками.

Інтерактивна частина

- підведення підсумків роботи в командах, мікрогрупах виконаних завдань у вигляді презентацій, творчого виступу, дискусії тощо. Організація пазл-вікторини.

Рефлексія

- узагальнення учасниками процесу інтерактивного навчання здобутих усіма результатів;
- індивідуальне кодування досвіду за допомогою символічних схем, рисунків, образів, фрагментів занять з метою перенесення його у власну професійну діяльність.

На часі наш педагогічний колектив розпочав роботу в основній частині спроектованої схеми. Вихователі закладу, ознайомившись з теоретичними засадами STREAM-освіти, основними положеннями програми «STREAM – освіта, або Стежинки у Всесвіт», планують навчально-виховну роботу з дітьми відповідно розробленого алгоритму. Ми оновлюємо картотеки сюжетно-рольових ігор, будівельно-конструктивних, рухливих, картотеки дослідів напрацьовуємо конспекти інтегрованих занять.

Попереду звичайно ще багато роботи, щодо методичної роботи з кадрами, батьками вихованців, розроблення перспективного плану роботи в усіх вікових групах, обмін досвідом, але ми впевнені що реалізація інтерактивної моделі навчання педагогів дасть змогу впровадити новий інтеграційний підхід до розвитку, виховання й навчання дітей - STREAM-освіта, за якою майбутнє нашої країни.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

КОНСПЕКТИ ЗАНЯТЬ

Інтегровані заняття з вирішення завдань фізкультурно-оздоровчого та логіко-математичного напрямку

Конспект заняття ІНДІАНСЬКЕ ПЛЕМ'Я «М'ЯЧ»

Мета: вчити дітей виконувати вправи на фітболах, та виконувати гімнастику глайдінг. Вправляти у застосуванні дихальної гімнастики, масажу палочками, вправ з шиповими м'ячами в басейні, елементів хатхи йоги. Удосконалювати у дітей навички основних рухів: стрибки по цифрам і геометричним фігурам, прокочування м'яча правою рукою навколо кеглів, кидання м'яча у кошик. Формувати вміння: діяти злагоджено, підтримувати однолітків під час виконання фізичних і математичних завдань (рахувати від 1 до 5, називати цифри і геометричні фігури). Ознайомити дітей з мірою: п'ядь і фут, з історією виникнення м'яча. Спонукаючи дітей імітувати рухи, звуки індіанців. Створювати психологічно-позитивний настрій у малюків. Розвивати спритність, силу, окомір, координацію рухів, логічне мислення, спостережливість. Виховувати товариськість, взаємодопомогу у дітей.

Матеріал: стери, фітболи, тарілки, басейн з шиповими м'ячами, карта, шапочки з пір'їнами, дерев'яні палички, геометричні фігури, цифри, м'ячі, кеглі і кошики.

Діти вітаються під плеск в долоні

Зазеленіє навіть пеня,

Коли ми скажем добрий день!

Вихователь. Ой, хто це.

Виходить Індіанець Джо. Добрий день, малята! Я - Індіанець Джо. Я прилетів з країни, яка називається Америка.

Індіанець Джо. Діти, ви хочете стати індіанцями.

Діти. Так.

Вихователь. Щоб перевтілитись в індіанців, потрібно одягнути головні убори з пір'я.

Діти перевтілюються в індіанців.

Вихователь. А як наше плем'я буде називатися.

Індіанець Джо. Якщо ви відгадаєте загадку, я вам покажу назву вашого племені.

Круглий і м'який,

Неначе із сорочки зшитий

І пір'ячком набитий

Він стрибає, мов трюкач

Що це, діти?

Діти. Звісно ж, м'яч.

Індіанець Джо. Колись давним-давно діти гралися м'ячиками, які були зроблені із трави, з пальмового дерева із тканини.

Індіанець. Індіанці люблять подорожувати. Щоб подорож була цікава, нам допоможе ось ця карта. За різними схематичними малюнками ми будемо шукати дорогу і виконувати різні завдання: вправи на фітболах, на глайдах, йога, масаж різними предметами.

Перше завдання. Щоб дістатися місця нашої подорожі, слід викласти доріжку.

Діти викладають доріжку із степів.

Вихователь. Як можна виміряти довжину дороги?

Діти. Лінійкою.

Вихователь. В давнину вимірювали різними мірами:

1. п'ядь – найбільша відстань між випрямленими великим і вказівним пальцями
2. фут – середня довжина ступні

Вихователь вибирає двоє дітей, які міряють дорогу .



Діти. Довжина дороги п'ять п'ятей і шість футів.

Вихователь. Доріжки рівні?

Діти. Одна доріжка довша, друга коротка.

Вихователь. Вирушаєм в дорогу.

Шикуюємся в колону по одному. Ходьба у середньому темпі на носочках, ходьба на п'ятках, з високо підніманням колін, біг, ходьба.

Вихователь. Ми прийшли на луг. Наступний малюнок – глайди. Ми будем робити вправи на глайдах.

Гімнастика «Глайдинг»

Вихователь. Індіанці люблять ходити на полювання. Перед полюванням індіанці виконують ритуальний танець біля вогнища, щоб удача їм посміхнулася і було багато добичі. А де ж наше вогнище? А ось і дрова є, а як розпалити? Так треба терти в руках.

Вправа «Розпали вогнище»

Дітям даються дерев'яні палички. Вони повинні качати в руках спочатку повільно, а потім швидко.

Індіанець Джо. На полюванні треба бути уважним, щоб почути кожен звук, побачити кожний рух. Зараз і ми перевіримо? На карті дракончики.

Вправа «Летіли дракончики»

Діти стоять у колі, виставивши вперед долоні. Ведучий іде, тихенько по черзі б'є по долонях, промовляючи:

«Летіли дракончики,

Їли пончики.

Скільки пончиків,

Стільки й дракончиків.»

На останнє слово той, до кого доторкнулися останнім, каже довільне число, після цього ведучий рахує долоні до заданого числа, той, на кого випадає задане число, має сховати за спину руки, які ведучий намагатиметься схопити.

Вихователь. Наступний малюнок - м'ячі.

Індіанець Джо. Щоб бути спритними на полюванні, виконаєм вправи на фітболах.

Вихователь. А ще індіанці мають багато знати.

Вправа «Топ-хлоп». Вихователь задає логічні завдання. Якщо вираз вірний – діти кричать по-індіанськи, якщо невірний – тупотять.

У квадрата три кути.

Сусіди числа 3: 1 і 5.

Після цифри 3 цифра 5.

У круга нема кутів.

У світлофора 4 ока.

Куля – це об'ємна фігура.

У прямокутника 4 сторони.

Після осені весна.

Після вівторка четвер.

Вранці діти лягають спати.

Індіанець Джо. А тепер виконайте мої завдання.

1. Стрибки по доріжці з цифрами і з геометричними фігурами (вихователь називає цифри і геометричні фігури)
2. Прокочування м'яча навколо кеглів.
3. Кидання м'яча один одному від грудей .

Вихователь. Вправно позаймалися, а зараз можна відпочити.

Комплекс вправ з хатхи-йоги.

Вихователь. Індіанець Джо запрошує нас в басейн і зробимо з вами масаж шиповими м'ячиками.

Вихователь. Наша подорож закінчилась. Ми дійшли до фініша. На карті з'явився смайлик. Посміхніться один одному.

Індіанець Джо. Діти, а який самий головний скарб для людини?

Діти. Здоров'я.



Вихователь. Що потрібно робити, щоб бути здоровими?

Діти. Займатися спортом, робити масаж, зарядку, йогу.

Індіанець Джо. Ви сьогодні стали справжніми індіанцями, сильними, здоровими. А на удачу я вам подарю амулети.

Вихователь. *«Закінчи фразу»*

Кожне слово для людей
Має значення,
На прощання всім скажем до побачення.

Конспект заняття

«На дні океану»

(Ігровий стретчинг)

Мета: збереження та зміцнення фізичного здоров'я малюків, профілактика плоскостопості, збільшення рухливості суглобів та розтягування м'язів, вироблення звички до здорового способу життя.

Музично-фізкультурну залу оформлено в стилі морської тематики. Діти розміщуються на килимку у дві шеренги: хлопчики навпроти дівчаток. Тихо звучить релаксаційна музика. Під звуки казкової мелодії діти, розплющивши очі помічають, що вони опинились на березі моря.

Вихователь. Сьогодні ми з вами помандруємо у казку. Казку незвичайну – казку морську. (Вихователь підіймає тканину, під якою діти можуть побачити на килимку силуети морських мешканців). Послухайте музику і покажіть, як хвилюється море. (Діти виконують хвилеподібні рухи руками). А тепер занурюємось дно. (Діти повільно присідають та піднімаються). Ось ми на морському дні, огляньтеся, що ви бачите? (Відповіді дітей). А тепер ми обережно будемо переступати, щоб не наступити на морського їжачка. (ходьба на зовнішній стороні стопи). А зараз ми побіжимо по колу, щоб нас не спіймала акула. (Біг на носочках).

У відкритому морі вода синя, як пелюстки волошки. Там на найбільшій глибині дуже давно стояв палац морського царя Посейдона. Який кожного ранку зі своїми морськими мешканцями виконували фізичні вправи, щоб з кожним днем ставати все спритнішим та міцнішим. Отже ми з вами зараз теж будемо виконувати такі вправи.

Вправа «Пробудження зі сну»

В.п. – сидячи навпочіпки; ноги разом, п'яти торкаються підлоги; пальці витягнутих рук вперед зчеплені в «замок», опущені вниз; тулуб злегка нахилений уперед; голова опущена.

- 1 – повільно піднятися й випрямити ноги, тулуб залишаємо нахиленим.
- 2 – одночасно випрямити тулуб і підняти прямі руки вгору, розгонути долоні.
- 3 – руки опустити через сторони вниз.
- 4 – повернутися у в.п. (4-бр.)

Вправа «Морський котик»

В.п. – лежачи на животі; з'єднати ноги випрямити; прямі руки витягнуті вперед.

- 1- 2- 3 – прогнутися, підняти руки й ноги над підлогою.
- 4 – повернутися у в.п. (4-бр.)

Вправа «Парус»

В.п. «поза прямого кута»; ноги разом; руки в упорі заду.

- 1 – підняти прямі ноги на 45 та описати ними коло.
- 2 – в.п. (4-бр.)

Вихователь: коли ви

Вправа «Медуза»

В.п. лежачи на спині, руки вгорі, ноги разом

- 1- поворот тулуба вліво.
- 2 – в.п.



3 – поворот тулуба вправо

4 – в.п.

Вихователь. Поки ми з вами відпочивали на березі моря, настала ніч, став підійматися вітер. На морі почався шторм... Щоб нам врятуватись необхідно подолати перешкоди. Зараз ми уявимо себе морськими тваринками і будемо ховатись.

Вправа 1 - Стоячи, за допомогою згинання пальців ніг, просуватися по підлозі уперед, назад («Краб»)

Вправа 2 - Ходьба по предметах: палиці, камінці.

Море заспокоїлось, хвиля відійшла. Подивіться, що ви бачите? Морські глибини ховають дивовижних мешканців.

Дидактична гра «Опиши фрактал».

Діти коротко описують предмети моря, які їм сподобались, міркують, які частини повторюються, де ми можемо зустріти схожі предмети?

Гра-релаксація «Море хвилюється»



Конспект заняття

«У пошуках справжніх скарбів»

Мета: вправляти дітей у виконанні різновидів ходьби і бігу, вправ пластичного балету з використанням нетрадиційного обладнання, закріпити вміння правильно займати вихідне положення, виконувати рухи якісно. Удосконалювати навички дітей просуватись вперед в упорі на ступні і долоні (високі карачки), стрибати на двох ногах з просуванням вперед, ходити по доріжці із степ-платформ з мішечком з

сіллю на голові. Вправляти у застосуванні дихальної гімнастики, самомасажу. Формувати розуміння необхідності берегти своє здоров'я, бажання зміцнювати і тренувати свій організм, стежити за своєю поставою. Розвивати фізичні властивості організму дітей, інтерес до дослідницької діяльності, логічного мислення. Виховувати чуйність, витривалість, бажання бути здоровими, бажання дотримуватись правил небезпечної поведінки спритними і сміливими.

Інвентар: обладнаний кабінет лікаря Айболитя, настінне панно із зображенням африканського краєвиду, тканина синього кольору (2×3 м), іграшкові рибки, восьминоги, морські коники, мішечки з сіллю, степ-платформи, фітболи, гімнастична лава, наголівники мавочок, шиповані м'ячики, кошик із фруктами.

Хід заняття

Вихователь:

*-Доброго здоров'я, діти, доброго вам дня,
Хай вам ясно сонце світить у вікно щодня,
Хай сміється мирне небо і дивує світ,
А земля дарує вам барвистий цвіт.
Бо здоров'я, любі діти, в світі – головне.
А здорових і веселих щастя не мине.*

- Діти, привітаємось один з одним.

- Доброго дня, вас усіх привітаєм!

Міцного здоров'я усім побажаєм.!

Вихователь:

- А що таке здоров'я?

- Що потрібно робити щоб бути здоровими?

– Так, це чудово, коли ми всі здорові. Тоді нам усе хочеться робити: відпочивати, і гратися, і вчитися, і займатися спортом. А коли ви хворієте, до кого звертаєтесь?

- Сьогодні ми відвідаємо кабінет відомого всім лікаря Айболитя. Він уже чекає вас.

Діти рухаються по залу з музичним супроводом, підходять до обладнаного кабінету лікаря, вітаються.

Лікар Айболить: Добрий день діти. Я дуже радий вас бачити, але прошу вибачення, у мене терміновий дзвінок.

/Чути дзвінок мобільного телефону.

- Мені потрібно поспішати бо отримав тривожну звістку від звірят з Африки.

Вихователь:

- То ж потрібно поспішати, та звіряток рятувати!

Лікар Айболить: - Я вже зібрався, до далекої дороги приготувався, але боюсь, що не дійду, у дорозі пропаду. Що ж тоді станеться з звірятами- мавпенятами та слоненятами?

Вихователь. *Малята, допоможемо лікарю. Я пропоную всім помандрувати у Африку, допомогти рятувати звірят. Дорога буде довга і важка . Тільки спритні і сміливі подолають усі перешкоди. То ж поспішаймо. Шикуюємося у колонку один за одним, вирушаєм в путь.*

Вступна частина.

Ходьба звичайна.

1. Крокуємо один – за одним , голови підняли, спинки вирівняли.
2. **Імітація ходьби тварин (по 20 с кожна).**

Вихователь:

- Діти, рослинний і тваринний світ Африки дуже різноманітний.

У Африці живуть жирафи, висота яких досягає п'яти метрів.

Підняли руки догори, ідемо як жирафи (на носочках., руками тягнемось вгору).

В Африці живуть папуги. В них дуже яскраве пір'я. А ходять вони ось так. (на п'ятках , руки за



спиною).

Ще в Африці живуть страуси - найбільший у світі птах. В них дуже сильні і прудкі ноги, коли вони відчувають загрозу, то біжать так швидко, що їх не дожене і кінь. (Діти рухаються зігнувшись, тримаючись за коліна, на рівних ногах).

Живуть в Африці леопарди, їх ще називають плямистою пантерою. Вони дуже вмілі мисливці, висліджують свою здобич вночі: до її лап потрапляють птахи, кролики, мавпи, навіть домашні тварини - коні, вівці. (Діти рухаються на колінах та ліктях).

Ви всі знаєте тварину, яка дуже схожа на коня, але в смужечку – це зебра. (Діти рухаються підскоком, руки на поясі)

Найшвидша тварина у світі - гепард. Він схожий на велику, плямисту кішку, яка, переслідуючи свою здобич, може розвивати швидкість, як у легкового автомобіля. (Біг, руки зігнуті у ліктях).

3. Ось такий цікавий тваринний світ в Африці.

Перешикування у три колонки.

Основна частина (Розгортають тканину синього кольору).

Вихователь.

- Ось перед нами і море. Вирує, шумить на просторі. Нам потрібно потрапити на інший берег. Сядьте на морський пісочок, полюбуйтеся красою морського простору. Морське повітря дуже цілюще, воно придасть нам сил і здоров'я.

Вправи для дихання за методом К.П.Бутейка.

(діти сідають в позу напів лотоса для виконання дихальних вправ)

(під фонограму «Шум моря»)

Діти виставляють одну долоньку.

Свіжий вітерець шепоче

Нам долонечку лоскоче.

/Діти вільно дмухають на долоню/

Якщо сильний буревій

Вже долоньки склали дві.

/Складають дві долоні, дмухають сильніше, імітуючи звук вітру/

Вітерець кудись наш зник

Може він від нас утік?

/Дмухають ледве-ледве, щоб долонька не відчувала вітру/

Ось він , лагідний, шепоче

Знов долонечку лоскоче.

/Дмухають як спочатку/

Вихователь:

- На морі хвиля гуляє, нам настрій підіймає .

/ Діти займають положення по обидва боки навпроти один одного, сідають на коліна, беруть тканину двома руками, виконують вправи пластичного балету під музичний супровід./

1.«Слухаємо шум хвиль» В.п. – сидячи на підлозі, ноги зігнуті під собою, руки на колінах, спина рівна.

Виконують нахили голови. Повторити 6 разів.

1. «На берег набігають хвилі». В.п.- те ж саме. Виконувати махи руками вгору, вниз. Повторити 5 р.
2. «Висока хвиля». В.п.-те ж саме. Підняти на коліна, руки вгору, спину вирівняти, повернутись у в.п. Повторити 5 р.
3. «Подорожуємо на кораблі. Утворимо вітрило». В.п.-те саме. Встати на високі коліна, праву ногу відставити назад на носок, праву руку підняти. Ліву відвести назад. В.п. Повторити, помінявши ногу та руку 5 р.
4. «Побовтаємо ноги у воді». В.п.-сидячи на підлозі, ноги разом, руки опущені. Підняти руки вгору, ноги- розвести на ширину плечей, в.п.Повторити 5 р.
5. «Краби повзають на дні морському». В.п.- на задніх низьких карачках діти переставляють руки та ноги , рухаючись прямо, повертаються у в.п.
6. «Дельфіни». В.п.- лежачи на животі, руки в замок за спиною, ноги разом. Виконувати погойдування вперед-назад, прогинаючись у тулубі.

7. «Надуємо повітряну кулю». В.п.-о.с.
Вдих носом, підняти на носочки,
видих ротом – збігтись до центру.
Повторити 3-4 р.

Вихователь:

- Повітряна куля допомогла нам потрапити на інший берег.

Але погляньте - високою хвилею викинуло на бере морських мешканців. Що трапиться з ними?

- То ж давайте перенесемо їх у море. Іти потрібно по морських камінцях з упором на руки (високі карачки), а назад повертатись стрибками на двох ногах з камінчика на камінчик.

Діти рухаються згідно вказівки вихователя, переносять по одному іграшкових мешканців моря.

Вихователь:

- Молодці, діти. Але це ще не кінець шляху. Потрібно пройти крізь гори.

Лікар Айболить :

- Ось перед нами гори гори встають, далі йти нам ніяк не дають.

Вихователь:

- Не хвилюйся, лікарю, наші діти і спритні, і сміливі, не бояться ніяких випробувань. Ми будемо рухатись один за одним правим боком, приставним кроком, а зі скелі спустимося на орлах, подолаємо складний цей шлях. Потрібно спину тримати прямо, руки в сторонні.

(Діти рухаються по гімнастичних лавах з мішечком з сіллю на голові, повертаються назад на фітболах.)

Вихователь:

- Ось уже і Африка!

Діти:

- Ура!



З'являються діти в наголівничках мавпочок із шарфиками на шиї. Повіdomляють дітям, що вони ніколи не бачили снігу та хотіли б пограти у зимові розваги.

Творча вправа «Коллективний портрет зими». Вихователь пропонує дітям «намалювати» зимову картину за допомогою речень. Діти стають кружка. Одна дитина тримає пензлик у руках і складає речення про зиму, потім передає пензлик другій дитині і так далі.

Логіко-математична вправа. На столі розкладені вирізані з картону сани, на кожному цифра. Діти мають посадити на сани відповідну кількість дітей та утворити санний поїзд – розмістити сани одні за одними від найменшої кількості до найбільшої і навпаки. Скільки дітей сидить на перших, других, четвертих санях.

Конкурс хвальків. «Якби я була зимою», «Якби я був снігом». Діти уявляють себе зимою чи снігом і закінчують речення, називаючи свою користь для природи і людей.

Вихователь: А ще мапенята наші діти вміють робити масаж горішками. Ми зараз його покажем, а ви, мавпочки, уважно дивіться і повторюйте. Він додасть вам сил, допоможе зміцнити ваше здоров'я і не хворіти взимку.

Масаж горіхами

*Візьмемо горішки в руки,
скажем чарівні слова:*

*Ви, горішки, нас гартуйте.
Від хвороб усіх лікуйте!*

*Між долоньками
стискаєм, свій масаж
розпочинаєм.*

*Заховали – показали, по
долоньці покачали.*

*Між долоньками качайте,
всі хвороби відганяйте.*

Міцно ми горіх стискаєм, свою силу проявляєм.



*В позу лотоса сідаєм, по ступні горіх качам.
І по лівій, і по правій, до вподоби нам ця вправа.
Другу спинку підставляєм і по ній горіх качаєм.
Хоч маленький цей горіх, та приносить безліч втіх.
От масажу і кінець, хто робив – той молодець*

Мавпочки: Дякуємо вам.

Вихователь: А ще наші діти щодня виконують зарядку, займаються фізкультурою. Найбільше їм подобається виконувати вправи на степ – платформах. Зараз ми вам їх продемонструємо.

Діти виконують вправи на степах.

Лікар Айболить. Нам час повертатись додому, на мене чекають. А для вас, малята, є подарунок - цілий кошик смачних, а головне таких корисних екзотичних фруктів.

Вихователь:

- То ж рушаймо, дітвора, нам додому вже пора.

Діти під музику виходять із зали.



Інтегровані заняття з англійської мови з використанням конструктора « Підводний світ» Underwater world

Завдання: створювати сприятливі умови для оволодіння дітьми основами іншомовного спілкування, розширити словниковий запас лексичними одиницями на тему «Underwater world». Стимулювати розвиток уяви та творчості, закріпити набуті знання про морських істот (sea creatures), вправляти умінні застосовувати їх на практиці. Формувати свідоме ставлення до природи та підводних мешканців

Обладнання: акваріум з рибками, дракончик Gogo; рибки різного кольору,будівельний матеріал, презентація про морських мешканців, прищіпки

Хід заняття.

Вихователь:

Дракончик Gogo потрапив у незвичайний загадковий світ , де живуть різні риби (fishes)

Давайте з ним привітаємось.
(віршик Good morning) .

Good morning! Good morning!

Good morning to you!

Good morning! Good morning!

I am glad to see you!

І ось раптом одна рибка (дельфін - a dolphin) почала розмовляти людською мовою. Розповідати, що у неї

багато друзів: морська зірка- a starfish, краб- a crab, акула-shark, кит-whale- (презентація). Але вони десь зникли.

Вихователь:

Very nice! You are all great! Look! There are many fish around us!



Lets play our game «Lets pin it» (Ну ж бо причепи) Кожна дитина отримує від вихователя паперову рибку, на якій написана певна цифра від 1 до 10. Виконує завдання- причепити до рибки таку кількість прищіпок, яка відповідає цифрі на ній. А зараз я пропоную поринути у світ морських мешканців і назвати рибок різного кольору. (What number is it?)



Пограємо в рухливу гру «Catch the fish»

На столі розкладені паперові рибки різного кольору, діти називають колір рибки.

Clap your hands,

Sit down,

Stand up.

One, two, three, four.

Goodbye, goodbye, see you again.

Goodbye, goodbye, see you my friends.

Goodbye, goodbye, I had fun today,

I had fun today.

Stomp your feet,

Shake your body,

Stand still.

Ok!

Stomp your feet,

Turn left,

Turn right.

One, two, three, four.

Goodbye, goodbye, see you again.
 Goodbye, goodbye, see you my friends.
 Goodbye, goodbye, I had fun today,
 I had fun today, I had fun today,
 I had fun today.
 Goodbye!

Save the Earth «Збережемо землю»

Конспект інтегрованого заняття з англійської мови для дітей старшої групи

Завдання: створювати сприятливі умови для оволодіння дитиною основ іншомовного спілкування; розширювати словниковий запас лексичними одиницями на тему «Save the Earth»; формувати відповідальне ставлення до природи та навколишнього середовища.

Обладнання та матеріали: три ємкості з водою, ґрунтом та порожня; флеш-карти; Коробка із частинами дерева, квітами; картки із зображенням дерев та цифр від 1 до 5; листочки; глобус; повітряні кульки; соломинки для коктейлю; матеріали для виготовлення глобуса.

Хід заняття.

Вихователь вітається з дітьми пісенькою «Hello» із циклу «Super Simple Songs».

«Hello»

Hello! Hello! Hello, how are you? - 2 рази.

I'm good! I'm great! I'm wonderful! — 2рази.

Hello! Hello! Hello, how are you? - 2рази.

I'm tired. I'm hungry. I'm not so good. - 2рази.

Hello! Hello! Hello, how are you? — 3рази.

Вихователь показує дітям глобус.

Вихователь: Look! What is this? It's a globe. It's big and round! It's our Earth. Our Earth is made up of land, air and water.

Вихователь демонструє дітям три ємкості, у яких – ґрунт, вода та повітря (порожня ємкість)

Вправа «The water, the air, the land»

(« Вода, повітря. Земля»)

Діти розглядають флеш-карти із зображенням води, повітря та землі, а також картки із різними зображеннями(літаку небі. Корабель у морі,трактору полі тощо). Діти мають посортувати картки на три групи-ті, що пов'язані з водою/ повітрям/ землею. Відтак дібрати до кожної групи відповідну флеш-карту

Вправа «Trees and flowers»

(«Дерева та квіти»)

Вихователь демонструє дітям коробку, у якій вони знаходять частини дерева(листочки, гілочки, кору,), квіти тощо. Вихователь називає частини дерева та квіти англійською мовою, діти повторюють . відтак розповідає, що дерева і квіти ростуть у землі, і показує ємкість із землею.

Діти отримують картки із зображенням дерев та цифр від 1 до 5 , а також листочки. Завдання для дітей- наклеїти на кожне дерево відповідну кількість листочків.

Fingerplay

Гра «I am a tall tree»

(Я-високе дерево)

I am a tall tree.

I reach toward the sky. (тягнемось руками догори)

Where the bright stars twinkle

And white clouds float by. (робимо повільні рухи руками над головою)

Вихователь розповідає, що дерева потрібні, аби люди мали змогу дихати чистим повітрям, та демонструє порожню ємкість (із повітрям). Разом із вихователем діти обговорюють властивості повітря, зокрема те, що ми його не бачимо, не можемо потримати у руках тощо

Dramatic play

Гра «Fly the balloon» (« Подуй на кульку»)

Діти отримують повітряні кульки та соломинки для напоїв. Дмухаючи в соломинку, летіти намагаються примусити повітряну кульку летіти.

Вихователь показує дітям ємкість із водою та розповідає про роль води в нашому житті, необхідність її ощадливого використання та піклування про її чистоту.

Діти співають пісеньку «Drip Drop Rain»

Drip Drop Rain

Drip drop rain on my head. — 2 рази.

Rain falls down on the ground.

Drip drop rain on my shoulders. — 2 рази.

Rain falls down on the ground.

Drip drop rain on my shoulders.

Drip drop rain on my tummy. — 2 рази,

Rain falls down on the ground.

Drip drop rain on my toe. — 2 рази.

Rain falls down on the ground.

За допомогою вихователя діти роблять висновок про значення води, повітря та ґрунту в житті рослин, тварин. Людей.

Вправа «Make the globe» («Створюємо глобус»)

Діти роблять глобус - наклеюють на повітряну кульку або пінопластову кулю зображення дерев, тварин, квітів тощо.

Діти співають прощальну пісеньку «*Goodbye Song*» із циклу «*Goodbye Song for Kids*».

Now it's time to say good-bye,

Say good-bye, say good-bye

Now it's time to say good-bye,

Good-bye, everyone.

Діти повторюють пісеньку двічі. Вихователь повідомляє про завершення заняття.

My house (Мій дім)

Конспект інтегрованого заняття з англійської мови для дітей старшої групи

Завдання: створювати сприятливі умови для оволодіння дітьми основами іншомовного спілкування; стимулювати розвиток уяви і творчості; розвивати навички аудіювання.

Обладнання та матеріали: будинок з картону; іграшкові поросята й вовк; зображення

будинків трьох поросят; аркуші паперу із зображенням двох будинків - за кількістю дітей; сірники; солома; конструктор; аудіо записи.

Хід заняття.

Dramatic play

На столі стоїть будинок із картонної коробки. Вихователь стукає у двері будинку і дістає з нього по черзі трьох іграшкових поросят. Відтак знайомить їх із дітьми. За допомогою іграшкових поросят і вовка. А також зображень будиночків поросят вихователь розіграє відому казку» троє поросят»

Казка «The three little pigs»

(«Троє поросят»)

The three little pigs are jolly and happy. They like to play football. But soon it is cold autumn. They need houses.

The first little pig builds a house of straw. The big bad wolf comes and says:

Little pig, little pig, let me come in!

No, you are bad. You want to eat me!

The wolf is angry. He huffs and puffs, and blows the house down. The little pig runs to his brother.

The second little pig builds a house of sticks. The big bad wolf comes and says:

Little pig, little pig, let me come in!

No, you are bad. You want to eat us!

The wolf is angry. He huffs and puffs, and huffs, and puffs, and blows the house down. The two little pigs run to their brother.

The third little pig builds a house of bricks. The big bad wolf comes and says:

Little pig, little pig, let me come in!

No, you are bad. You want to eat us!

The wolf is angry. He huffs and puffs, and huffs, and puffs, but cannot blow the house down.

The wolf is very angry. He wants to eat. He climbs on the roof and falls down the chimney.

The bad wolf falls into the fire and burns his tail. And he runs away. And the three little pigs

live happily.

Вихователь обговорює з дітьми казку, після чого пропонує їм відтворити послідовність казкових подій за допомогою зображень будиночків поросят та іграшкових поросят та вовка.

Вихователь:

This pig is very lazy, he built his house out of straw. This pig is lazy too. He made his house out of sticks. But this little pig is very good. He made his house out of bricks. Let's make a house together.

Діти співають пісню на мелодію дитячої англійської пісеньки «Mulberry Bush» та повторюють рухи за вихователем.

Our wooden house

This is the way we build our house, Build our house, build our house, This is the way we build our house, All day long. *(складаємо деталі конструктора одна на одну, імітуючи будівництво будинку)*

This is the way we saw the wood,

Saw the wood, saw the wood.

This is the way we saw the wood.

All day long. *(повертаємося праворуч і ліворуч, уважно розглядаючи все навкруги)*

This is the way we hammer the wood,

Hammer the wood, hammer the wood.

This is the way we hammer the wood,

All day long. *(імітуємо прибивання дерев'яних дошок молотком одна до одної)*

This is the way we paint our house,

Paint our house, paint our house.

This is the way we paint our house,

All day long. *(уявним пензликом водимо в повітрі, ніби розмальовуючи стіни будинку)*

Вправа «The three little houses» («Три маленькі будиночки»)

Діти сідають за столи. Перед ними лежать аркуші паперу, на яких зображено по два будинки. На дах одного будинку дошкільники наклеюють соломку. На дах другого-

сірники. Третій будинок діти роблять із конструктора та коментують, якого кольору в нього дах, стіни та двері.

Гра «I am going to build a little house» («Я збираюся побудувати маленький будинок»)

I am going to build a little house (з'єднуємо кінчики пальців долонь під кутом, ніби дах будинка)

With windows big and bright (піднімаємо руки вгору)

With chimneys tall and curling smoke

Drifting out of sight.

In winter when the snow flakes fall, (виконуємо повільні рухи руками згори вниз)

Or when I hear a storm, (прикладаємо ліву руку до вуха, ніби прислухаємося)

I'll sit in my little house(присідаємо)

Where I'll be snug and warm. (схрещуємо руки на грудях)

Dramatic play

Гра «Pigs and Wolf» («Поросята і Вовк»)

Діти уявляють, що вони поросята, ховаються в будиночку(наприклад, у кутку кімнати, а вихователь - Вовк). Він виманює їх такими словами:

— Little pigs, little pigs, come out of your house!

Діти відповідають :

- No! No! No!

Вовк начебто засинає, а Поросята дражнять його. Вовк прокидається та намагається спіймати когось з дітей.

Вихователь:

It's time to finish our lesson! It's time to say «Goodbye» to the three little pigs! Let's sing a song!

Діти разом з вихователем співають пісеньку ««Goodbye Song» із циклу « «Goodbye Song for Kids»».

Goodbye Song

Goodbye Song
Clap your hands,

Spin around

Jump up high

OK!

Clap your hands,

Sit down,

Stand up.

One, two, three, four.

Goodbye, goodbye, see you again.

Goodbye, goodbye, see you my friends.

Goodbye, goodbye, I had fun today,

Вихователь дякує дітям за активність і оголошує про завершення заняття.

Інтегроване заняття з пріоритетом пошуково-дослідницької діяльності

Мета: поглиблювати та розширювати знання про пісок, як один із шарів земної кори, про способи його видобування та використання; закріплювати знання про властивості піску; стимулювати інтерес до проведення нескладних дослідів; розвивати вміння словесно характеризувати об'єкти, використовуючи прикметники, порівняння; спонукати відповідати на запитання повними реченнями, висловлювати свої думки та доводити їх; навчати дотримуватися правил природокористування; формувати уявлення про баланс у природі; виховувати активну життєву позицію щодо охорони навколишнього середовища; розвивати спостережливість, увагу; творчі здібності, фантазію, вміння бачити красу в буденному; виховувати старанність, охайність

МАТЕРІАЛИ ТА ОБЛАДНАННЯ:

Таця з піском ; склянка з водою для кожної дитини; трубочки для коктейлів для кожної дитини; лупа — одна на стіл; формочки із пластику у вигляді різних

предметів; різноколірна крейда; скляна прозора ваза; проектор та мультимедійна презентація, конструктор Lego.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Вихователь: Ми потрапили на планету Чудес, а точніше пісочну країну. Як ви вважаєте, хто живе у цій країні? (відповіді дітей). А можуть там жити казкові герої, персонажі з дитячих книжок, мультфільмів, комп'ютерних ігор? Та діти можуть. А ще на цій планеті існує такий звичай: усі гості, які її відвідують, вітаються кожен по-своєму. Тому треба, щоб кожний з вас привітався з нами незвичайним способом.

Діти пригадують різні форми вітання: «Добрий день», «Доброго здоров'я», шлють привіти, віддають вітання, висловлюють почуття радості і задоволення з приводу перебування на фантастичній планеті, виражаючи прихильне ставлення, доброзичливість, діти використовують уклін, вітальні жести.

До нас у гості завітав ведмедик Вінні. Я розкажу вам, яка пригода з ним трапилася. А відтак разом з ведмедиком ми дізнаватимемося про властивості добре відомого вам природного матеріалу — піску. А ще проведемо цікаві дослідження та навчимося фарбувати пісок у різні кольори. Тож запрошуюю вас поглянути на екран.

Педагог послайдово демонструє дітям мультимедійну презентацію «Пригоди ведмедика Вінні» та коментує кожен слайд.

Вихователь:

Прокинувшись уранці, ведмедик Вінні вибіг на подвір'я. Він почесав потилицю, повернув голову направо, наліво, вгору — і побачив привітне Сонечко. Воно привіталось з ведмедиком і показало йому велику купу піску. «А що мені з ним робити?», — запитав ведмедик. Діти, допоможімо ведмедику! Як можна гратися з піском?

***Відповіді дітей:** пересипати з відеречка у відеречко, набирати совочком, будувати замок*

Вихователь: Ведмедик охоче взяв відеречко і вирішив побудувати замок. Але пісок не корився йому і постійно розсипався. Вінні дуже засмутився. Що ж йому робити?

Відповіді дітей: потрібно полити водичкою. Водичка необхідна усьому живому на Землі.

Вихователь. Тоді Вінні попросив на допомогу Сонечко. А Сонечко в свою чергу покликало на маленьку краплинку. А давайте ми з вами пригадаємо казочку про краплинку?

Жила краплинка у морі (струмочку, річці, океані). Вона дружила з сонечком. Почали гратися і краплинки стали нагріватись і перетворюватись на пару, піднімаючись високо в небо. Там пара замерзала і перетворювались на крапельки. Ці краплинки збиралися в хмаринки. Влітку випадали дощем, а взимку-снігом.

Вихователь. Діти, скажіть мені які бувають хмари: купчасті, перисті, дощові. **(демонстрація малюнків).** А які ви знаєте ще природні явища(гроза, грім). У жарку погоду вода випаровується, пара піднімається вгору і перетворюються на краплинки, які замерзають. Краплинки піднімаючись високо в небо сваряться між собою і виникає таке явище як грім. В народі говорять, що коли горобці купаються в пилюці, чекай дощу, або перед дощем дуже пахнуть квіти.

Ведмедик Вінні звернувся до Вітру, щоб той прогнав хмари. Вітер виконав прохання ведмедика – і пішов дощик.

Вихователь: Коли скінчився дощ, знову виглянуло Сонечко, Вінні продовжив будувати свій замок з піску.

Вихователь: Радості ведмедика не було меж. Тепер він знає властивості піску. Знає, що сухий пісок сипучий, не тримає форму, із нього не можна нічого зліпити. А з мокрого піску дуже легко створювати численні фігури.

Пісок — це дар Землі. Піску сила-силенна на берегах морів, річок, озер. А ще його багато в пустелях. Пісок — це один із шарів земної кори. Він є корисною копалиною, яку широко використовують люди. А як саме — ви дізнаєтеся пізніше. Видобувають пісок у кар'єрах і наминають з річок, морів тощо.

1. Діти, зверніть увагу на свої столики. Перед вами - таця. Як вигадаете, що таке пісок ?

Чому ви вважаєте, що це пісок? Торкніться до нього однією долонькою. Покладіть долоню на тацю, прислухайтеся до своїх відчуттів. Порухайте ручкою. Що ви відчуваєте? (діти обмінюються враженнями).

Вихователь звертає увагу дітей на лупу.

Вихователь: Діти, можливо, хто із вас знає, що це за предмет? Так-це лупа.? Як ви вважаєте, для чого люди використовують лупу?

Відповіді дітей: лупу використовують , щоб збільшити предмети.

Нумо погляньте на пісок через лупу. Розгляньте піщинки і скажіть, які вони за розміром, формою, кольором. Усі вони однакові чи різні?

Відповіді дітей: піщинки різні і неоднакові за розміром, формою, кольором

То як ви вважаєте, що ж таке пісок?

Вихователь підводить дітей до висновку, що пісок — це зовсім дрібненькі камінчики, як утворюються від тертя і ударів каміння одне об одне.

Вихователь: А тепер, діти, знову зверніть увагу на пісочок у вашій таці . Пропоную провести з ним кілька дослідів, щоб дізнатися про властивості піску. Спочатку подивіться, що я робитиму, а відтак повторюйте мої дії. *(Діти послідовно повторюють дії вихователя.)* У склянці з водою змочуємо пальчики і збризкуємо пісок таці, наче дрібненьким дощиком, — кап-кап. Чи змінився пісок? Як він змінився? *(Пісок став темним і мокрим у тих місцях, куди потрапила вода.)*

Тепер я візьму склянку з водою і виллю її в ту саму тацю так, неначе тече цілий струмок. *(Діти виконують вказівки вихователя).* Торкніться піску долонькою. Що ви відчуваєте? *(Відповіді дітей.)*

А тепер витріть руки серветкою і скажіть, чи можна з піску ліпити? *(Так.)* Із якого піску ліпити ліпше: із вологого чи сухого? Що саме можна створити з мокрого піску? *(Відповіді дітей.)* А ще на піску можна залишати відтиски, створюючи візерунки. Візьміть зі столу одну з фігурок і покладіть на пісок, трішки притискаючи. *(Діти виконують вказівки вихователя.)* У такий спосіб зробимо візерунок спочатку на сухому, потім — на мокрому піску. Який візерунок вийшов чіткішим? Чому? *(Відповіді дітей.)* Правильно, тому що вологий пісок тримає

форму, а сухий — ні. Тож із мокрого піску можна щось ліпити. Саме тому ведмедик Вінні і зміг побудувати свій замок.

А зараз ми з вами проведемо ще один дослід — спробуємо утворити вітер. Для цього кожен візьміть трубочку і подуйте через неї собі на руку. *(Демонструє названу дію.)* Що ви відчули? *(Відповіді дітей.)* А тепер тихенько й обережно подуємо через трубочку на вологий пісок. Що ви помітили? Щось змінилося? *(Відповіді дітей.)* Так само подуємо на сухий пісок. Що відбулося? Що можна сказати про дію повітря, вітру на вологий та сухий пісок? *(Відповіді дітей.)* Так, ви правильно помітили, що сухий пісок сипучий, тож під дією вітру він розсипається. Ось чому в пустелях виникають піщані бурі.

Вихователь. Найбільша пустеля на світі-пустеля Сахара. В перекладі означає «цукор». Вдень жарко, а вночі-прохолодно.

А ще пісок можна фарбувати. Хочете спробувати пофарбувати його різноколірною крейдою? *(Так.)* Для цього у тарілочках є сухий пісок перед вами. А в другій - подрібнена крейда. Зверніть увагу, що пісок набуває такого самого кольору, як крейда. *(Діти виконують дії з піском, вихователь їм допомагає.)*

Щоб зберегти отриманий колір піску, ми висипаємо його ось у скляну прозору вазу. *(Вихователь шарами засипає пісок різних кольорів у вазу.)*

Кожен із вас зможе впізнати у вазі «свій» пісочок. Погляньте, яку гарну композицію з кольорового піску ми створили. Таку вазочку можна використати як декоративні прикрасу, яку можна подарувати своїй матері.

А тепер, діти, витріть будь ласка, руки від піску. А я розповім ще чимало цікавинок про пісок.

Вихователь: Діти, давайте з вами пригадаємо «Для чого потрібен пісок? Де його використовують?» *(Відповіді дітей.)* Правильно, пісок використовують під час будівництва будинків, доріг, А також — у сільському господарстві. Зокрема, пісок додають у ґрунт, аби він був легким та пухким. Пісок використовують і під час виготовлення скла та скляних виробів. А деякі тварини та птахи будують нірки в піску, відкладають яйця в теплий пісок, де й з'являється на світ їхнє потомство.

Діти, а вам подобається гратися з піском? Звісно, відпочинок з родиною на піщаному березі моря приносить безліч позитивних емоцій, чи не так, діти?

Психогімнастика «Вирушаємо до моря».

Море безкрає ... чарівна блакить

Хвиля зітхає і тихо шумить...

Котяться хвилі, змивають пісок.

Дивно навколо: все наче з казок...

Вітер над морем політ зупиня,

радісно крильми своїми маха.

Чує, як з моря несеться прохання

слізне шептання, тихе благання.

Вихователь. Пісок дуже корисний, а чи буває пісок небезпечним? Дуже небезпечно опинитися в пустелі під час піщаної бурі. Знищуючи зелені насадження, висушуючи річки, забруднюючи атмосферу, людина сприяє виникненню пустель та піщаних вітрів, які є небезпечними для неї самої. Ось чому слід бережливо ставитися до природи, адже кожен із нас є її невід'ємною частинкою. *(слайди з картинками про піщану бурю)*

Уявіть собі, що Ведмедик Вінні прокинувся уранці опинився у країні Чудес

- Давайте побудуємо свою країну Чудес *(вихователь дає дітям конструктор Lego для будівництва країни Чудес і діти складають свою казку)*. Ми потрапили до країни Чудес. У якому жили незвичайні герої, які були дружніми і допомагали один одному.

Вихователь:

Гарно разом ми працювали,

Чарівну країну разом збудували

Будемо тепер ми дружно жити

і лише добро творити

Наше перебування на планеті Чудес, у пісочній країні закінчується. Щоб потрапити додому, нам усім треба виконати магичні дії. Ми станемо в коло,

візьмемося за руки і скажемо чарівні слова, які промовляють усі мандрівники, залишаючи планету Чудес.

Діти за вихователем повторюють: «У цьому світі все цікаво і дивовижно. Я люблю себе, я люблю світ, в якому живу, природу рідного краю! Мені подобається мріяти, творити казки, складати і декламувати вірші, розповідати, це приносить мені радість і задоволення. У моєму світі все чудесно. Я щаслива дитина!».

ДОДАТОК 3

РОБОТА З БАТЬКАМИ

Родинне свято у стилі «Арт-м'юзік сейшн»

Мета: заохочувати дітей та батьків до театралізації, розвивати вміння перетворюватись в різні образи і діяти в них виразно, пластично; залучати дітей до пізнання мистецтва ляльководіння, продовжувати ознайомлення дітей з видами настільного театру (театр з мочалок), залучати дошкільників та їхніх батьків до будівельно-конструктивної діяльності. Виховувати естетичний смак, любов до музики, сприяти встановленню дружніх стосунків у колективі.

РЕКВІЗИТ:

ширма для лялькового театру, жовті повітряні кульки, жовті кубики, обручі, шифонові хустки, жовті вушка на резинці (по кількості дітей), кольорова стрічка завдовжки 3-5 м, біла тканина або прозора ширма для театру тіней з підсвіткою, паперові фігурки тварин, картон, різноколірні пелюстки з паперу, фарби, пензлики, клей, бутафорний шматок сиру (з пап'є-маше), картонний будиночок з віконцем, тканина жовтого кольору, зображення сонечка та місяця із зірками,

МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ: металофон; шумові музичні інструменти

МУЗИЧНІ ТВОРИ: п'єса «Місячне сяйво» Клода Дебюссі (Claude Debussy);

«Літо» з циклу «Пори року» Антоніо Вівальді (Antonio Vivaldi); «Пісня розбійників» з мультфільму «Бременські музиканти» Геннадія Гладкова «Маленька полька» із «Джазової сюїти № 2» Дмитра Шостаковича; український народний хорівод; «Марш» із опери «Любов до трьох апельсинів» Сергія Прокоф'єва; вальс «Діана», п'єса «Краплини на склі» Юрія Весняка; п'єса «Акваріум» з циклу «Карнавал тварин» Каміля Сен-Санса (Camille Saint-Saëns); «Ранок» із балету «Ромео і Джульєтта» Сергія Прокоф'єва.

Хід

Вихователь: Вітаю вас, батьки й малята!

Готові в казку вирушати?

Охоче проведу вас я!

Тож разом всі ми пофантазуймо

Й до Диво-міста помандруймо.

Промовим хором чарівні слова: Крекс! Пекс!Фекс!

Мишка Лола: Який сьогодні великий Місяць! Здається, що він зовсім близько — лише дотягнися рукою і торкнешся (тягнеться до Місяця). Мені дуже цікаво знати, з чого він зроблений? Мама стверджує, що з солодкого ванільного цукру, а тато каже, що це великий ароматний вершковий льодяник. Але мені чомусь завжди здавалося, що Місяць — то велика-превелика голівка сиру. Ох, я вже давно мрію про те, щоб дістатися до нього! Пробігтися вздовж місячних кратерів і піднятися на величезну сирну гору...

Мишка Лола: Зіронько, нехай моя мрія здійсниться!

Мишка Лола, вкладаючи голівку на підвіконня, засинає. І-за ширми «пурхають» шифонові хустки — наближається Фея мишенят.

Фея мишенят: Вітаю, Лоло! Сьогодні надзвичайна ніч. Я чула, що ти хочеш полетіти на Місяць.

Мишка Лола: Так, Феє мишенят! Мені дуже хочеться побувати на Місяці, але ж ми, звичайні сірі мишки, не вміємо літати.

Фея мишенят: Не хвилюйся, Лоло. Я зможу тобі допомогти. Щойно в моє вікно залетіла чарівна зірочка і допоки вона світить, її чари нам допомагатимуть.

Приготуйся!

Фея мишенят віддає зірочку Лолі і накриває її кольоровою шифоновою хустинкою — звучить і «Літо» з циклу «Пори року» Антоніо Вівальді.

Мишка Лола: Я обов'язково принесу вам шматочок сиру, якщо Місяць й справді сирний!

Мишка Лола «відлітає» на Місяць. У цей час ширму прикрашають жовтою тканиною. Мишка Лола опиняється на Місяці, йде, розглядаючи все довкола.

Мишка Лола: Тут дуже гарно! Все дуже яскраве і незвичайне! А який чудовий сирний аромат навкруги! (вдихає аромат) Запах, немов у відмінного швейцарського сиру.

Назустріч Мишиці Лолі поважно виходить Королева місячних мишок. Звучить «Полонез» із Оркестрової сюїти № 2» Йоганна Себастьяна Баха.

Королева місячних мишок: Добридень! Ласкаво прошу, шановна госте! Звідки ви до нас завітали?

Мишка Лола: Доброго дня! (виконує реверанс) Мене звать Лола і я прилетіла із блакитної планети Земля. Я завжди знала, що Місяць зроблений зі справжнього сиру, але мені ніхто не вірив!

Королева місячних мишок: Так, дійсно, Місяць — це велика сирна голівка. Але ніхто не має знати про це. Адже тоді всім захочеться скуштувати хоч трохи смачного сиру. А якщо весь сир з'їдять, то нам ніде буде жити.

Мишка Лола: Справді, це має бути таємницею. Хоча мені трішечки шкода, бо я сподівалася взяти хоча б малесеньку дрібку місячного сиру, щоб пригостити Фею мишенят, адже завдяки їй я сюди й потрапила.

Королева місячних мишок: Для Феї земних мишенят, ми, звичайно, зможемо відрізати трішки сиру.

Чути гучне нявчання — наближається Кіт Королева місячних мишок: Ховаймося, Лоло!

Мишки ховаються. Звучить «Пісня розбійників» з мультфільму «Бременські музиканти». Кіт танцює і співає на мотив пісні.

Кіт: Мишенята полякались,

В нірках з сиру всі сидять,

Від кота вони сховались

І тихесенько тремтять.

Ой, ля-ля, ой, ля-ля,

З'їм хоч сиру звідсіля.

Ой, ля-ля, ой, ля-ля, гей, ха!

Кіт бере бутафорський шматок сиру і йде геть. Музика стихає. Мишки виходять із укриття.

Королева місячних мишенят: Бачиш, маленька мишко, у нас тут оселився злий невихований Кіт, який лякає місячних мишенят, випиває молочні озера і з'їдає місячний сир. Ми ледве встигаємо наводити лад після нього.

Мишка Лола: Ваша королівська високосте, я допоможу вам вигнати цього злого котиська з Місяця. Адже, якщо він з'їсть увесь сир, місячним мишкам і справді не стане де жити.

Королева місячних мишенят: Чим же ти нам допоможеш, Лоло? Адже ти ще зовсім маленька.

Мишка Лола: Сама я, звичайно ж, не впораюся з дорослим Котом. Але я маю багато вірних і хоробрих друзів, які будуть раді прийти на допомогу місячним мишкам. Ось поглянете, скільки їх тут зібралось (показує на дітей і звертається до них). Діти, допоможемо разом місячним мишкам?

Дорослі, що керують ляльками, виходять із-за ширми і запрошують дітей-глядачів стати в коло. Далі дія відбувається в ігровій зоні, прикрашеній жовтими кульками. Звучить арпеджіо на металофоні вгору-вниз. Мишка Лола дістає паперову зірочку.

Мишка Лола: Нумо, зірочко, світи,

Всіх на Мишок оберни!

Виростаєте, носики,

Лапки, вушка й хвостики!

Звучить «Маленька полька» із «Джазової сюїти №2» Дмитра Шостаковича. Дітям одягають жовті вушка на резинці.

Королева місячних мишенят: Мишенятка, Кіт мешкає на великій сирній галявині. Але до неї дістатися непросто. Спочатку необхідно перетнути велику сирну пустелю. Для цього нам в пригоді стане наш сирний місяцехід. Міцно тримайтеся, щоб ніхто не загубився в пустелі.

Гра «Місяцехід»

Звучить п'єса «В печері гірського короля» із сюїти «Пер Гюнт» Едварда Гріга. Діти, вишикувані одне за одним, утворюють «місяцехід»: тримаючи кольорову стрічку, рухаються залом по колу в характері музики. Мишка Лола показує і коментує рухи: «піднімаємося вгору» (уповільнення руху), «спускаємося з гори» (прискорення руху), «дме пустельний вітер» (обертання навколо себе), «замети піску» (кроки з високим підйомом ніг), «пустельна злива» (дріботіння ніжками, стрічка над головою, як парасолька), «проходимо печеру» (прохід через обручі, які тримають батьки).

Королева місячних мишенят: Мишенятка, ми з вами дісталися сирної долини. Нещодавно тут височів гарний Місячний замок, в якому жили мишки. Але Кіт частину зруйнував, а іншу частину з'їв.

Мишка Лола: Діти, нумо відбудуємо його! Ми маємо сформувати цеглини, а потім збудувати замок.

Гра «Місячне будівництво»

Діти стають у коло і отримують кожен жовті «сирні» кубики-«цеглини». Звучить «Угорський танок № 5» Йоганеса Брамса, що має форму рондо. На повільну частину музики діти передають кубики по колу, на швидку — вистукують ритм руками по підлозі. У фіналі діти сходяться у центрі кола й разом будують замок з усіх кубиків.

Королева місячних мишенят: Дякую вам, мишенятка! Тепер ми маємо де жити.

Мишка Лола: Королево, я помітила, що попереду нас чекає долина Місячних кратерів.

Королева місячних мишенят: Колись вони були заповнені молочними озерами, з яких мишенята створювати сирну поверхню Місяця, а Кіт за цей час випив три молочних озера. Нумо спробуємо їх відновити.

Мишка Лола: Так, друзі, берімося до справи!

Королева місячних мишенят: Ось і дісталися ми галявини Котиська. Погляньте, як він міцно спить (Кіт скрутився калачиком у куточку).

Звучить коліскова пісня у виконанні мами вихованки Кравченко Наталії та доньки Кравченко Надії

Мишка Лола: Кіт мишенят боїться? (Відповіді дітей.) А може він чудернацьких звірів злякається? Зараз ми йому покажемо... Нумо створимо привидів космічних тварин, які спілкуються космічними звуками. Тільки наближаємось до Кота поступово, нехай добряче злякається. Треба ж його провчити.

Гра «Провчи Кота»

Звучить «Марш» із опери «Любов до трьох апельсинів» Сергія Прокоф'єва. Біля Кота ставлять прозору ширму з підсвіткою для театру тіней. Діти перетворюються на «привидів» (тримають паперові фігурки тварин, які з-за ширми мають зловісний вигляд), а батьки видають «космічні звуки» (грають на незвичних шумових інструментах). Діти та батьки об'єднуються в пари: звук пов'язують із певним візуальним персонажем. Спочатку видають тихі звуки та повільні рухи кожна пара окремо, поступово динаміка зростає — звуки та рухи виконують усі одночасно.

Кіт прокидається, лякається і починає втікати. Діти його наздоганяють.

Кіт: Усе! Досить мене лякати. Я більше не буду бешкетувати! Я буду вам допомагати і дружно жити з вами. Пробачте мені!

Королева місячних мишенят: Мишенята, пробачимо Котові його лиходійства? Він зрозумів, що треба дружно жити і допомагати ближнім.

Мишка Лола: Котику, ти бешкетував довго, але мишенята вже майже навели лад на Місяці. Задумай добру справу, яка поліпшить життя на сирному Місяці, а мишенята з радістю тобі допоможуть.

Королева місячних мишенят: Дякую тобі, мишко Лоло! Ти разом зі своїми друзями допомогла місячним мишенятам. Тепер ми маємо гарного друга і помічника Котика. Сьогодні дуже незвичайна ніч. До нас наближається різнобарвний метеоритний дощ. Той, хто пірне в нього, зможе не лише насоло-

дитися його красою, а й загадати своє найзаповітніше бажання. Ми віримо в те, що воно обов'язково здійсниться.

Імпровізований танок «Зоряна феєрія»

Звучить п'єса «Акваріум» з циклу «Карнавал тварин» Каміля Сен-Санса. Діти довільно танцюють із бубонцями, до яких прив'язані різноколірні хустинки, — зображують політ метеоритів. Відтак на дітей сходить «зоряний дощ» — летять блискучі папірці.

Творча робота дітей з батьками «Театр власноруч»

Королева місячних мишенят: Ось, тримай. Цим шматочком нашого найліпшого сиру ти можеш пригостити Фею земних мишенят і покуштувати його сама, адже ти на це заслужила.

Мишка Лола: Спасибі!

Королева місячних мишенят: Тільки нікому не відкривай нашої таємниці! Нехай всі фантазують про те, з чого ж Місяць усе ж таки зроблений...

Мишка Лола бере шматок сиру й вклоняється, її накривають хустинкою і вона знову «летить». Звучить «Літо» з циклу «Пори року» Антоніо Вівальді. Із ширми прибирають жовту тканину. З'являється зображення сонечка і будиночка. Лола спить біля вікна. До неї «підлітає» Фея мишенят.

Фея мишенят: Доброго ранку!

Мишка Лола (пробуджуючись): Доброго ранку, Феє. Ох, який дивний сон мені наснився! Ніби я літала на Місяць і спілкувалася з самою Королевою місячних мишенят, врятувала все Місячне королівство від бешкетника Кота і нарешті дізналася, з чого зроблений Місяць!

Фея мишенят: Справді? А можливо це був не сон? Тож з чого зроблений Місяць?

Мишка Лола (злякавшись, що обмовиться): Напевно... (озирається на всі боки і бачить шматок сиру) Цей шматочок відмінного Місячного сиру для вас передали з Місяця (віддає Феї мишенят). Дякую вам, Феє мишенят, за мою цікаву подорож. Тепер я знаю, що коли дуже щиро про щось мрієш, то твоя мрія обов'язково

здійсниться. Я завжди пам'ятатиму цю дивну подорож! (Звертаючись до глядачів) А ви, малюки, пам'ятаєте, що нікому не можна розповідати І про те, з чого зроблений Місяць?

Звучить «Ранок» із балету «Ромео і Джульєтта» Сергія Прокоф'єва, завіса закривається, лунають оплески батьків та дітей.

ДОДАТОК 3

РОБОТА З ПЕДАГОГАМИ

ГРА - СТРАТЕГІЯ:

формуємо соціальний досвід дошкільнят

Гра-стратегія — сучасний ефективний засіб інтелектуального й емоційного розвитку дітей, їх соціалізації. Вона надає вихователям унікальну можливість спостерігати за процесом збагачення соціального досвіду вихованців, оцінити здатність кожної дитини до прийняття конструктивних рішень, самостійного і колективного вибору. Водночас організація цього виду гри вимагає від педагога великої майстерності, вдосконаленню якої сприяє поданий тренінг.

Мета. Підвищити професійну компетентність педагогів щодо шляхів формування соціального досвіду дітей. Ознайомити з сутністю та розвивальними можливостями гри-стратегії. Сприяти формуванню комунікативних здібностей, мотивації до самовдосконалення у професійній діяльності.

Хід тренінгу

Ведуча. Потреба суспільства в самостійній, творчій, ініціативній особистості визначає нові умови перебігу соціалізації, висуває підвищені вимоги до формування нових моделей поведінки, конструювання персональної системи цінностей. Сьогодні я пропоную вам практично ознайомитися з одним з ефективних шляхів формування соціального досвіду дошкільнят, що відповідає вимогам часу. Як ви гадаєте, з чого варто розпочати нашу співпрацю?

Вправа «Три слова про себе»

Ведуча. Щоб познайомитися ближче, пропоную кожному з вас назвати своє ім'я і сказати про себе три слова (будь-які). Наступний учасник (не обов'язково той, хто стоїть поруч) бере попереднього за руку, називає своє ім'я і слово, що пов'язує його із сусідом, і додає ще два слова про себе. Таким чином формується своєрідний ланцюжок взаємозв'язку.

Наприклад: Олена — активна, життєрадісна, організована... Світлана — теж життєрадісна, а ще відповідальна і сучасна.

Вправа «Прийняття правил»

Учасники визначають правила, яких дотримуватимуться під час взаємодії. Кожен може запропонувати власне правило, і якщо всі інші з ним погодяться, записати або намалювати його у вигляді певного знака на аркуші. Ведуча пропонує всім учасникам на знак згоди поставити підписи під прийнятими правилами.

Вправа «Скриня очікувань»

Ведуча. Ідучи на якийсь захід, ми завжди маємо певні сподівання. Ось перед вами порожня скриня. У мене вона асоціюється з надбаннями людини, з накопиченням і збереженням чогось цінного. Якщо ваші очікування справдяться, то наша скриня доверху наповниться новими знаннями та вміннями, які ви зможете забрати з собою. Запишіть свої очікування на кольорових стікерах за таким принципом: зелений — «знаю» (які складові соціальної компетентності особистості мені відомі) — наклеюємо всередину скрині; жовтий стікер — «хочу дізнатися» — біля скрині; блакитний стікер — «враження» — заповнимо наприкінці заняття.

Міні-лекція "Гра-стратегія в роботі з дітьми"

Ведуча. Рівень сформованості соціальної компетентності дошкільняти — це результат його спілкування, взаємодії з дорослими та однолітками, власної активності. Важливу роль у цьому процесі відіграє гра як провідна діяльність дитини цього віку. Але не будь-яка гра, а така, в якій є можливість розв'язувати різні уявні життєві ситуації, здійснювати власний вибір і приймати рішення, брати на себе певну відповідальність, у якій є право на помилку та її виправлення. Саме такою є гра-стратегія.

Поняття "стратегія" походить з військової термінології й дослівно означає "мистецтво полководця". Можливості використання гри-стратегії в роботі з дошкільнятами обґрунтувала та описала Н. Гавриш.

Стратегічна гра стає можливою лише за умови, що її учасники здатні передбачати можливі результати своїх рішень, знаходити нестандартні способи розв'язання проблеми, планувати послідовність дій, уміють визнавати помилки та вчасно виправляти їх. А отже, надає вихователям унікальну можливість спостерігати за

процесом збагачення соціального досвіду дітей, їхніми ціннісними пріоритетами, особистісними проявами у непростих ситуаціях.

Гра-стратегія має всі **структурні компоненти гри**: задум, ігрові ролі, відповідний сюжет, ігрові дії, результат. У її основу покладено інтригу, реальну проблему, визначено загальну мету, для реалізації якої й необхідно об'єднати спільні зусилля, обговорюючи всі подальші кроки. У процесі гри вихователь кілька разів ускладнює завдання, "чинить перепони", які діти мають подолати.

Варіантів сюжетів гри може бути безліч: «Здійснюємо покупки», «Ми — бізнесмени», «Будуємо дім», «Подорожуємо», «Відпустка на безлюдному острові», «Організуємо свято», «Зустрічаємо гостей», «Готуємо піцу», «Працюємо на фермі», «Доглядаємо малюків» тощо. До речі, певні сюжети можна запозичити із сучасних комп'ютерних ігор, які також є іграми-стратегіями.

Гра-стратегія - складна, багатопланова діяльність, яка передбачає не лише усвідомлення ігрового задуму, сюжетної лінії, а й певну послідовність спрямованих спільних дій усіх учасників, з якими треба домовлятися, об'єднувати зусилля, неодноразово робити особистий і колективний моральний та інтелектуальний вибір.

Переваги гри-стратегії

Створює ситуацію необхідності самостійного вибору.

Учить дітей планувати власні дії, передбачаючи їхні **можливі наслідки** і враховуючи зовнішні обставини, що **можуть впливати** на розвиток подій. **Вправляє в** умінні домовлятися, переконливо доводити власну думку, толерантно сприймати позицію, що відрізняється від власної, тобто розвиває вміння співпрацювати.

Не лімітована в часі, тобто може тривати впродовж кількох днів.

Дає гравцям змогу повертатися до початку, змінюючи деякі обставини, обігруючи нові конструктивні; способи розв'язання проблем, що виникають.

Вправа «Асоціативний ряд»

Щоб краще зрозуміти визначення гри-стратегії, ведуча пропонує придумати слова-асоціації на кожную букву терміна. Наприклад.

С — співпраця

Т — творчість

Р — радість

А — актуальність

Т — таємниця, талант

Е — емоції

Г — гра

І — інтрига, імпровізація

Я — яскравість, ясність

Вправа «Будуємо стратегію»

На смужках паперу записані етапи гри-стратегії. Учасники мають викласти їх у правильній послідовності.

Логіка побудови стратегії

Ознайомлення з заданою ситуацією.

Визначення загальної перспективи.

Спільне складання плану дій.

Обговорення очікуваних перешкод.

Безпосередні дії з реалізації планів у змінних умовах.

Обговорення результату, попереднє оцінювання дій.

Гра-стратегія «Збираємося в гості до колег»

Ведуча. Вважаю, що найкраще можна зрозуміти складові гри-стратегії та її значущість,

отримавши власний досвід. Тому пропоную всім стати учасниками цього дійства...

Уявіть, що колеги з Румунії запросили нас у гості для обміну досвідом. Чи хочете ви поїхати? Чому? Тож почнімо планувати поїздку. Що нам потрібно вирішити спочатку, а що потім: що взяти з собою в дорогу чи як ми будемо добиратися? *(Відповіді учасників)*.

Мабуть, передусім краще визначитися з транспортом, щоб встигнути придбати квитки. Але тут виникає наступна проблема: щоб виїхати за кордон, потрібно мати закордонний паспорт і візу. Відповідно, спочатку, а що потім: необхідно зайнятися оформленням документів, а потім визначатися з транспортом.

У вас на столах є папір та кольорові олівці. Уявіть себе працівником відповідної служби та оформіть для себе закордонний паспорт і візу. *(Учасники малюють «документи»)*.

Документи необхідні маємо, можемо обрати транспорт. Як ви гадаєте, як нам найкраще добиратися до Бухареста? *(Пропозиції учасників. Обговорення всіх «за» і «проти» запропонованих видів транспорту)*.

Ну що ж, з транспортом ми визначилися. Час збиратися в дорогу. Кожен сам вибере, що йому необхідно взяти із собою, чи варто зробити це разом? Чому? *(Відповіді учасників)*. Є речі індивідуальні, а є такі, які можна взяти для спільного користування, зменшивши таким чином кількість багажу.

Пропоную об'єднатися у три команди, і нехай кожна складе список необхідних, на думку її учасників, речей.

Учасники обговорюють та записують списки необхідних речей. (Коли подібна робота проводиться з дітьми, доцільно використовувати різноманітні предметні картинки або «записувати» пропозиції за допомогою певних знаків-символів).

Ведуча. Молодці. Однак є невеличка проблема. Речей досить багато, а місця у транспорті тільки на одну велику валізу. Нам необхідно залишити частину поклажі.

Учасники обговорюють, без чого взагалі неможливо обійтися, а що можна залишити, які подарунки доцільно взяти, щоб не займали багато місця, хто за які речі відповідатиме, чи будуть потрібні послуги перекладача.

Ведуча. Ось ми, нарешті, вирушаємо в бажану поїздку. По дорозі зробили зупинку в Сучаві. Вийшли на базар подивитися, що тут є цікавого. Ми вже зголодніли, тож варто вирішити, що і де будемо їсти. *(Можна з'їсти бутерброди, якщо на них вистачило місця у валізі; можна підкріпитися в кафе, але це недешево; можна купити щось на базарі або в магазині, але для цього треба порозумітися з іноземцями).* Трохи відпочили, можемо їхати далі. Я вас вітаю — ми прибули до столиці Румунії, Бухареста. Тільки чомусь нас ніхто не зустрічає. Які наші дії? *(Відповіді учасників).* Ситуація ускладнюється: раптом ми виявили, що залишилися без грошей.

Учасники обговорюють ситуацію, висловлюють пропозиції щодо її розв'язання: подзвонити тим, хто запрошував (але наші телефони працюють у роумінгу); скористатися програмою навігатора в мобільному телефоні тощо.

Ведуча. Ось і довгоочікувана зустріч з колегами! Озираючись на пройдений шлях, чи хотіли б ви щось змінити у своєму виборі стосовно транспорту, переліку речей чи наших дій? Може, ви про щось шкодуєте? Чи вважаєте всі прийняті рішення доцільними?

Учасники висловлюють бажання виправити помилки або обґрунтовують правильність власного вибору.

Ведуча. Сьогодні я пропоную завершити гру, але за бажання ми зможемо продовжити її в інший час.

Запитання для обговорення

Які труднощі виникали у вас під час гри?

Чи важко було домовитися?

Чи вдалося вам відстояти власні пропозиції?

Які думки, ідеї з'явилися у вас під час гри?

Вправа на рефлексію «Потяг»

Ведуча. Щоб поділитися враженнями від нашого тренінгу, пропоную утворити два кола (внутрішнє — «потяг», зовнішнє — «станції»). За сигналом

«Увага. Потяг вирушає» «потяг» (тобто учасники, які стоять у внутрішньому колі) починає рухатися по колу. За сигналом «Потяг зупиняється» учасники припиняють рух. Кожен «пасажир» обговорює з тим, хто на «станції» (у зовнішньому колі), такі питання.

Запитання для обговорення

Що нам найбільше сподобалося?

Чого ми сьогодні навчилися?

Що залишилося незрозумілим або видалося складним?

Що почнемо використовувати у своїй роботі?

Підбиття підсумків Ведуча. Дякую всім за активну роботу. У нас » залишилася ще одна справа — заповнити блакитні стікери нашими враженнями і наклеїти їх на скриньку. Якщо ваші сподівання справдилися, свій жовтий стікер також закріпіть усередині скриньки.

До вже заповненої скриньки учасники, попередньо озвучивши, прикріплюють свої враження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. «Базовий компонент дошкільної освіти»
2. Програма навчання та виховання дітей від двох до семи років «Дитина»
3. Крутій К., Грицишина Т. журнал «Дошкільне виховання» «STREAM-освіта дошкільнят: виховуємо культуру інженерно мислення» 2016, № 1, с. 3
4. Стеценко І. журнал «Дошкільне виховання» «STREAM-освіта: техніка+мистецтво» 2016, № 12, с. 14
5. Стеценко І. журнал «Дошкільне виховання» «Фрактали:математика, мистецтво, винахідництво» 2016, № 1, с. 8
6. Логіка, математика , конструювання та образотворче мистецтво /Ред.-уклад. О.Г.Жукова. – Х.: Вид-во «Ранок», 2009. – 144с. – (Дошкільне виховання)
7. Стеценко І. Логіки світу. Розвиток логічного мислення дітей 4-го року життя. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 112с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
8. Стеценко І. Логіки світу: Розвиток логічного мислення дітей 5-го року життя. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005. – 112с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
9. Стеценко І. Логіки світу: Розвиток логічного мислення дітей 6-го року життя. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 128с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
10. Стеценко І. Логіки світу. Розвиток логічного мислення молодших школярів. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 112с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).